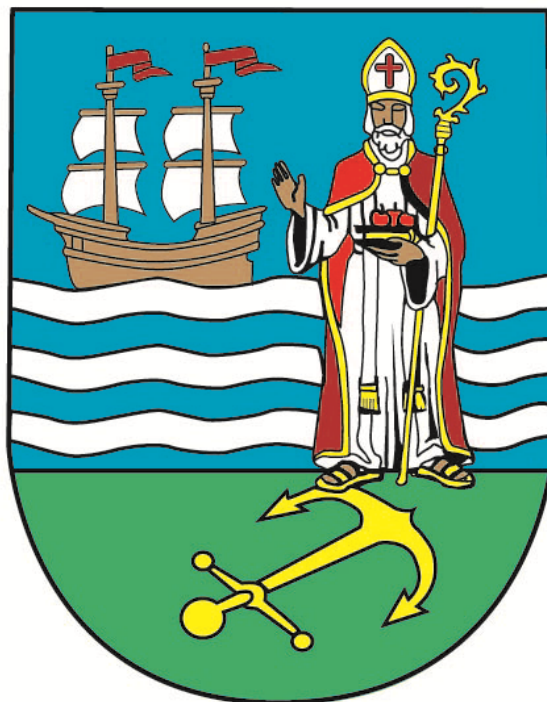

PROVEDBENI PROGRAM GRADA KOMIŽE
za mandatno razdoblje od 2021. do 2025. godine

Grad Komiza
prosinac 2021.

SADRŽAJ

Uvodna riječ gradonačelnice.....	1
1. UVOD.....	2
1.1. Kontekst i metodologija.....	2
1.2. Zakonodavni okvir	3
1.3. Strateški okvir	3
1.4. Vizija Grada Komiže	4
1.5. Misija Grada Komiže.....	5
2. ANALITIČKA PODLOGA	5
2.1. Osnovni podaci	5
2.1.1. Položaj i smještaj	5
2.1.2. Gradska uprava i digitalizacija	6
2.1.3. Proračun Grada Komiže	6
2.1.4. Proračunska ulaganja	8
2.1.5. Opća infrastruktura	9
2.2. Društvo	12
2.2.1. Demografski pokazatelji	12
2.2.2. Predškolski odgoj i obrazovanje	12
2.2.3. Kultura	13
2.2.4. Civilno društvo	15
2.2.5. Sport	16
2.2.6. Zdravstvena zaštita i socijalna skrb	16
2.3. Gospodarstvo	17
2.3.1. Indeks razvijenosti	17
2.3.2. Tržište rada	18
2.3.3. Poduzetništvo i obrtništvo	19
2.3.4. Ribarstvo	21
2.3.5. Poljoprivreda	23
2.3.6. Turizam	24
3. SWOT ANALIZA - GRAD KOMIŽA	28
4. POPIS PRIORITETA DJELOVANJA U PODRUČJU NADLEŽNOSTI	30
5. MJERE PROVEDBENOG PROGRAMA	33
6. INDIKATIVNI FINACIJSKI OKVIR ZA PROVEDBU MJERA, AKTIVNOSTI I PROJEKATA	42
Uređenje naselja i stanovanje	42
Prostorno i urbanističko planiranje	43
Komunalno gospodarstvo	43
Odgoj i obrazovanje	44
Briga o djeci	44
Socijalna skrb	45
Kultura, tjelesna kultura i sport	45
Zaštita i unaprjeđenje prirodnog okoliša	46
Protupožarna i civilna zaštita	46
Promet i održavanje prometnih površina	47
Gospodarski razvoj	47
Lokalna uprava i administracija	48
Zaustavljanje iseljavanja i poticanje nataliteta	48
7. PRAĆENJE, IZVJEŠTAVANJE I VREDNOVANJE STRATEŠKIH AKATA	49

Uvodna riječ gradonačelnice

Provedbeni program Grada Komiže strateški je dokument koji, sukladno zakonskim obvezama, donosi gradonačelnik za vrijeme trajanja svog mandata, za razdoblje 2021.- 2025.. Ovaj dokument predstavlja pregled aktualnog stanja, te programe i projekte koji će biti temelj budućeg razvoja Grada, te njime usmjeravamo naše planove, vizije i aktivnosti za predmetno razdoblje. Ovim programom smo obuhvatili rad i djelovanje Grada, Gradskih institucija, ustanova i tvrtki, te udruga civilnog društva.

Naš Grad je u proteklom razdoblju zahvaljujući dosadašnjim ulaganjima u projekte koje smo zajednički planirali i uspješno proveli, postao uspješan, poželjan grad za življenje našim sugrađanima, a turistički prepoznat kao destinacija kulturne i prirodne baštine.

Cilj nam je i ubuduće realizirati što više planiranih projekta i programa koji ovise o dostupnim sredstvima, europskih, nacionalnih, županijskih i vlastitih sredstva. Veliki projekti koji su već u izradi za koja su se osigurala sredstva biti će realizirani u ovom razdoblju. Za uspješan i kvalitetan razvoj našeg Grada pratit ćemo i prilagođavati ovaj program sa ciljem da niti jedan segment Grada i života u Gradu ne smije biti zapostavljen kao ni naši sugrađani.

Grad Komiža ima potencijal koji mora iskoristiti, a ovaj dokument je temelj i jedan od bitnih uvjeta prilikom prijave na natječaj za dodjelu sredstava, stoga je potreba za donošenjem ovog dokumenta itekako važna. Provedbeni program Grada Komiže stalno i iznova ću preispitivati i nadopunjavati te ga prema potrebama prilagođavati novonastalim okolnostima.

GRADONAČELNICA
Tonka Ivčević

1. UVOD

1.1 Kontekst i metodologija izrade Provedbenog programa Grada Komiže

U razdoblju do 2020. godine važeći strateški akt Grada Komiže bio je Strateški razvojni program Grada Komiže za razdoblje od 2015. do 2020. godine sukladno Zakonu o strateškom planiranju i upravljanju razvojem Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 123/17, članak 26.).

Gradsko vijeće Grada Komiže, na svojoj na svojoj 30. sjednici održanoj 30. ožujka 2021. godine, donijelo je Odluku o donošenju **Smart City strategije Grada Komiže** (KLASA: 021-05/21-03/13, URBROJ: 2190/02-01-21-01) kao srednjoročni dokument strateškog planiranja, odnosno osmišljavanja ključnih smjernica za društveni, gospodarski i infrastrukturni razvoj za razdoblje od 2021. do 2027. godine.

Provedbeni programi jedinica lokalne samouprave kratkoročni su akti strateškog planiranja koji opisuju i osiguravaju postizanje ciljeva, ako je primjenjivo, iz srednjoročnog akta strateškog planiranja i poveznicu s proračunom jedinice lokalne samouprave. Provedbeni program jedinice lokalne samouprave donosi se za vrijeme trajanja mandata izvršnog tijela jedinice lokalne samouprave i vrijedi za taj mandat. Slijedom navedenog, Odlukom o pokretanju postupka izrade Provedbenog programa Grada Komiže za mandatno razdoblje od 2021. do 2025. godine (KLASA: 022-05/21-03/41, URBROJ: 2190/02-02-21-01) od 10. rujna 2021. pokrenut je proces pripreme izrade dokumenta službenog naziva Provedbeni program Grada Komiže za mandatno razdoblje od 2021. do 2025. godine. Za potrebe procesa izrade Programa imenovano je i radno tijelo sukladno Odluci o imenovanju Radne skupine za pripremu i provođenje postupka izrade Provedbenog programa Grada Komiže za mandatno razdoblje od 2021. do 2025. godine (KLASA: 022-05/21-03/42, URBROJ: 2190/02-02-21-01), od 22. rujna 2021. godine. Radno tijelo je oformljeno u sljedećem sastavu:

1. Tonka Ivčević - Gradonačelnica Grada Komiže;
2. Ante Jurić – Pročelnik Jedininstvenog upravnog odjela Grada Komiže;
3. Stanko Žuanić - Viši referent za financije i proračun Jedininstvenog upravnog odjela Grada Komiže;
4. Brigita Fiamengo – Direktorica Nautičkog centra Komiža d.o.o.;
5. Marko Plenča – Direktor Vodovoda i odvodnje otoka Visa d.o.o.;

Također, sa svojim prijedlozima projekata u izradi Programa sudjelovali su i čelnici javnih ustanova Grada Komiže.

Na području Grada ustrojene su sljedeće javne ustanove koje su u nadležnosti Grada:

- Dječji vrtić „Komiža“
- Gradska knjižnica „Ranko Marinković“
- Centar za pomoć u kući „Komiža“

Trgovačka društva u vlasništvu ili suvlasništvu Grada su:

- Nautički centar Komiža d.o.o.
- Vodovod i odvodnja otoka Visa d.o.o.

Proces izrade Provedbenog programa Grada Komiže za razdoblje od 2021. do 2025. godine odvija se u nekoliko faza, kako slijedi:

- Izrada analize stanja

- Razrada mjera, aktivnosti i projekata, u skladu s posebnim ciljevima iz srednjoročnog dokumenta strateškog planiranja (Smart city strategija)
- Izrada financijskog plana provedbe i poveznica s proračunom
- Izrada Akcijskog plana provedbe razvojnih projekata

Kao prilozi ovom dokumentu izrađeni su:

- | PRILOG 1. TERMINSKI, AKCIJSKI I FINANCIJSKI PLAN PROVEDBE RAZVOJNIH MJERA
- | PRILOG 2. KOMUNIKACIJSKA STRATEGIJA I KOMUNIKACIJSKI AKCIJSKI PLAN

Za izradu analize stanja korišteni su interni i eksterni relevantni podaci, poput Izvješća o izvršenju proračuna Grada Komiže (2016.-2020.), Izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom Grada Komiže (2016.-2020.), podataka Državnog zavoda za statistiku, Financijske agencije, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Hrvatske gospodarske komore, Registra udruga, Upisnika poljoprivrednika te izvješća drugih nacionalnih institucija i službenih baza podataka.

1.2 Zakonodavni okvir

Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske („*Narodne novine*“ broj 123/17) uređen je sustav strateškog planiranja u Republici Hrvatskoj na svim razinama upravljanja (nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini) te način pripreme, izrade, provedbe, izvješćivanja, praćenja provedbe i učinaka te vrednovanja akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Na temelju članka 15. stavka 2. Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske („*Narodne novine*“, broj 123/17), Vlada Republike Hrvatske je 2018. godine donijela *Uredbu o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave* („*Narodne novine*“, broj 89/18). Sustav strateškog planiranja u RH temelji se nacionalnim (*Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine*), regionalnim, odnosno županijskim (*Planovi razvoja jedinica regionalne/područne samouprave za razdoblje 2021-2027.*) te lokalnim (*Provedbeni programi jedinica lokalne samouprave za razdoblje 2021-2025.*) aktima strateškog planiranja.

U skladu s navedenim, Provedbeni program Grada Komiže za mandatno razdoblje od 2021. do 2025. predstavlja kratkoročni strateški akt kojim će se definirati ciljevi, prioriteti i mjere te razvojni projekti Grada Komiže, a koji su usklađeni sa strateškim okvirom hijerarhijski viših akata, odnosno s Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine (dalje: NRS 2030.). Obvezni sadržaj Provedbenog programa Grada Komiže za razdoblje 2021-2025. utvrđen je člankom 18. *Uredbe o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave* („*Narodne novine*“, broj 89/18).

1.3 Strateški okvir

NRS 2030 usklađena je s ciljevima nove regionalne i kohezijske politike Europske unije za razdoblje 2021.-2027.:

1. Pametnija Europa (*Smarter Europe*),

2. Zelena Europa bez ugljika (*Greener, low-carbon Europe*),
3. Povezanija Europa (*More connected Europe*),
4. Socijalnija Europa (*More social Europe*) i
5. Europa bliža građanima (*Europe closer to citizens*)

Strateški okvir NRS 2030, kao krovni nacionalni strateški akt na koji se potom veže i strateški smjer razvoja na regionalnoj i lokalnoj razini sastoji se od sljedećih razvojnih smjerova i strateških ciljeva (dalje: SC):

Razvojni smjer 1. Održivo gospodarstvo i društvo

- SC 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo
- SC 2. Obrazovani i zaposleni ljudi
- SC 3. Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom
- SC 4. Globalna prepoznatljivost i jačanje međunarodnog položaja i uloge Hrvatske

Razvojni smjer 2. Jačanje otpornosti na krize

- SC 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život
- SC 6. Demografska obnova i bolji položaj obitelji
- SC 7. Sigurnost za stabilan razvoj

Razvojni smjer 3. Zelena i digitalna tranzicija

- SC 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost
- SC 9. Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva
- SC 10. Održiva mobilnost
- SC 11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva

Razvojni smjer 4. Ravnomjeran regionalni razvoj

- SC 12. Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima
- SC 13. Jačanje regionalne konkurentnosti

Dokument je usklađen s višegodišnjem financijskim okvirom EU te aktima strateškog planiranja povezanim s uvjetima koji omogućavaju provedbu fondova Europske unije u razdoblju od 2021-2027. definiranim *Odlukom o utvrđivanju akata strateškog planiranja povezanih s uvjetima koji omogućavaju provedbu fondova Europske unije u razdoblju od 2021. do 2027. godine, rokova donošenja i tijela zaduženih za njihovu izradu (Vlada Republike Hrvatske, KLASA: 022-03/20-04/352, URBROJ: 50301-05/16-20-6)*, a koja je u skladu s *Prijedlogom uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i financijskih pravila za njih i za Fond za azil i migracije, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za upravljanje granicama i vize (COM(2018) 375 final)*.

1.4. Vizija Grada Komiže

Smart city strategijom Grada Komiže utvrđena je vizija: **Komiža - grad koji na bogatoj povijesnoj baštini pametno gradi održivu budućnost**. Ovako konstruirana vizija grada spaja više segmenata ključnih za razvoj Komiže: usmjerena je na lokalne probleme koje rješava lokalnim resursima i snagama. Temeljena je na bogatoj kulturnoj i prirodnoj baštini od koje ne odstupa nego ju nadopunjuje novim tehnologijama i znanjima kako bi njima bolje i kvalitetnije upravljala.

1.5. Misija Grada Komiže

Misija Grada Komiže je efikasno osiguravanje najboljih gospodarskih i društvenih uvjeta u svrhu zadovoljenja javnih potreba i interesa svojih građana putem unapređenja javne infrastrukture, gospodarskih prilika i mogućnosti, odgojno-obrazovnog sustava te kulturne i turističke ponude, održavajući pri tome identitet Grada Komiže o kao ugodnog i poželjnog mjesta za rad i život

2. ANALITIČKA PODLOGA

2.1 Osnovni podaci

2.1.1 Položaj i smještaj

Grad Komiža hrvatski je obalni grad smješten u središnjem dijelu Jadranskog mora u Splitsko-dalmatinskoj županiji na zapadnoj strani otoka Visa, a Brdski masiv Hum (587m) odvaja ga od ostatka otoka. U sastav Grada Komiže osim samog Grada pripadaju naselja Borovik, Duboka, Oključna, Podhumlje, Podšpilje i Žena Glava, otoci Biševo, Palagruža i Sveti Andrija (Svetac) te otoci vulkanskog podrijetla Brusnik i Jabuka.

Grad Komiža			
Županija:	Splitsko-dalmatinska		
Otok:	Vis		
Geografski položaj:	43°02'40.2"N 16°05'30.5"E	Površina:	48 km ²
Broj stanovnika:	≈ 1400	Broj stanovnika s pripadajućim naseljima:	≈ 1480
Gustoća naseljenosti:	≈ 29,2 stanovnika po km ²		
Naselja i otoci:	Biševo, Borovik, Duboka, Komiža, Oključna, Palagruža, Podhumlje, Podšpilje, Sveti Andrija (Svetac), Žena Glava, Brusnik i Jabuka	Narječje:	Cokavski govor (podvrsta čakavskog narječja) hrvatskog jezika
Klima:	Mediterranska		
Zaštitnik grada:	Sveti Nikola	Dan grada:	06. prosinca
NUTS 2 regija:	Jadranska Hrvatska		
Indeks razvijenosti:	101,499	Razvojna skupina JLS:	V.
Pretežite djelatnosti:	Poljoprivreda, vinarstvo, ribarstvo, pomorstvo, turizam		

Izvor: Smart city strategija Grada Komiže

2.1.2. Gradska uprava i digitalizacija

Segment upravljanja gradom uređen je zakonom o jedinicama lokalne i područne samouprave - gradom upravlja gradonačelnik i gradska uprava koja donosi ključne odredbe za upravljanje gradom (ima 9 vijećnika). Gradska uprava oformljena je za obavljanje upravnih, pravnih, administrativnih, stručnih i pomoćno-tehničkih poslova iz samoupravnog djelokruga Grada, u više upravnih i stručnih područja, propisanih zakonom, podzakonskim propisima te aktima Grada. Gradska uprava je uređena na način da postoji Jedinstveni upravni odjel koji je uređen Pravilnikom o unutarnjem redu, a u njemu je zaposleno 4 osobe (sistematizacijom je predviđeno 5 osoba).

Obzirom na usmjerenost ove strategije digitalnim rješenjima, posebna pažnja je stavljena na mrežnu stranicu Grada. Osnovna analiza pokazuje da je mrežna stranica zastarjela i grafički neatraktivna. Iako su podaci relativno recentni te podijeljeni prema kategorijama, njihovo korištenje nije intuitivno, odnosno sama mrežna stranica nije pretjerano user-friendly u smislu interakcije s korisnikom odnosno poticanjem korisnika za zadržavanje na stranici. Zakonski, sve informacije su prisutne (primjerice pravo na pristup informacijama, uvidi u proračune i sl.), te je do istih moguće lako doći. Interakcija s korisnicima je nepostojeća, odnosno ne postoje inicijative uključivanja građana putem digitalnih kanala (primjerice interaktivni proračun, vizualno atraktivne vizualizacije podataka, video sadržaj i sl.). Završno, od e-usluga, analizom nije utvrđeno postojanje istih, čak niti u segmentu pružanja osnovnih obrazaca za sve procese koje građani mogu imati s gradskom upravom. Što se tiče prisutnosti na društvenim mrežama, Grad Komiža nema svoj korisnički profil na Facebooku ili Instagramu ali je gradonačelnica kao dužnosnik prisutna na Facebooku putem svog osobnog bloga.

2.1.3 Proračun Grada Komiže

Zakonom o proračunu utvrđen je tijek odvijanja proračunskog procesa. Proračun Grada Komiže kao najvažniji financijski akt grada donosi se temeljem sljedećih dokumenata: Smjernica ekonomske i fiskalne politike Vlade RH za trogodišnje razdoblje, Uputa za izradu proračuna JLP(R)S i Uputa proračunskim korisnicima Grada Komiže za izradu proračuna Grada Komiže.

Jedan od ključnih preduvjeta rasta gospodarstva te održivog razvoja su uravnotežena proračunska kretanja te kvalitetno planiranje proračunskih prihoda i rashoda. Promatrajući referentni period 2016-2020. godine, proračunski prihodi Grada Komiže uz manja odstupanja u pravilu bilježe trend porasta.

Tablica 1: Proračunski prihodi Grada Komiža

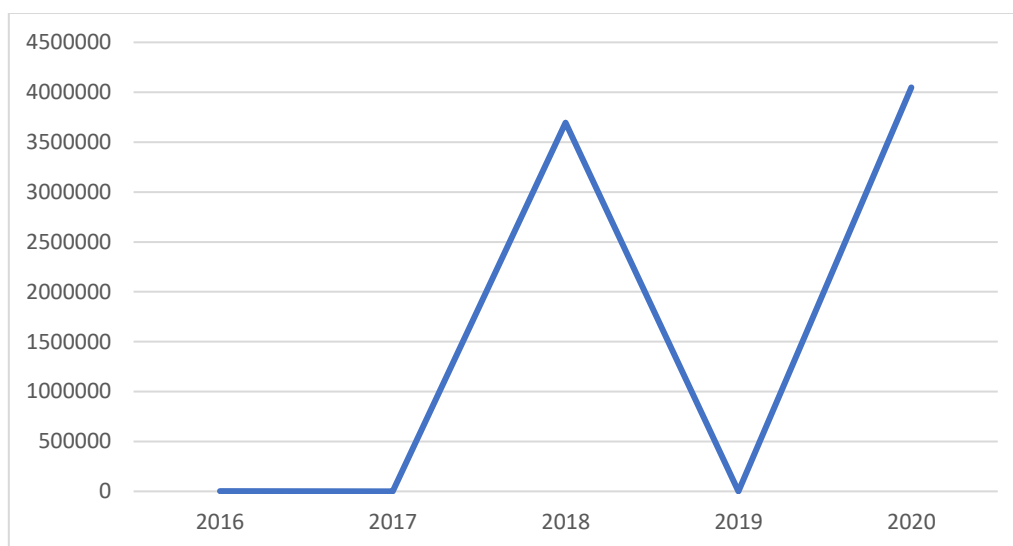
PRORAČUNSKI PRIHODI (u HRK)	
2016.	6.032.018,00
2017.	6.481.953,00
2018.	13.890.377,00
2019.	12.545.643,00
2020.	11.495.173,00

Izvor: Službeni podaci Grada Komiže

U razdoblju od 2016-2020. godine u Proračun Grada Komiže iz Europske unije uplaćeno je **7.743.263,09 HRK**, kao što je i vidljivo u grafikonu 1.

Grafikon 1: EU sredstva uplaćena u proračun Grada Komiže

Izvor: Službeni podaci Grada Komiže

Ukupni prihodi proračuna za 2021. godinu planirani su u iznosu od 33.166.514,00 kn, od čega prihodi poslovanja u iznosu od 17.476.514,00 kn, prihodi od prodaje nefinancijske imovine u iznosu od 690.000,00 kn, primici od financijske imovine i zaduživanja u iznosu od 15.000.000,00 kn te raspoloživa sredstava iz prethodnih godina u iznosu 6.089.067,00 kn. Proračun za 2021. i projekcije za 2022. i 2023. godinu i nadalje je društveno solidaran te prati strateške ciljeve utvrđene Strategijom razvoja Grada Komiže. O tome govore značajna izdvajanja za javne potrebe. Proračun je i razvojan što se očituje u nastavku realizacije kapitalnih projekata kao što su rekonstrukcija Dječjeg vrtića "Komiža" i izgradnja Centra za posjetitelje "Modra Špilja-Biševo", nastavak ulaganja u Radnoj zoni Ravno, kao i u osiguravanju uvjeta za poticanje povoljnijeg poduzetničkog okruženja. Proračun je također usmjeren na korištenje nacionalnih sredstava kao i sredstava EU fondova koji će omogućiti realizaciju značajnih kapitalnih ulaganja koji će zasigurno doprinijeti društvenom i turističkom razvoju Grada Komiže.

U 2021. godini Grad Komiža planira ostvariti ukupni primitak od 15.000.000,00 kuna zaduživanjem domaćim kreditom od HBOR-a na rok otplate od 15 godina. Primitkom od zaduženja financirat će se rashodi za dovršetak izgradnje i opremanje Centra za posjetitelje "Modra špilja Biševo" čime će projekt biti završen i stavljen u funkciju.

Tablica 2: Proračunski plan prihoda Grada Komiže za 2021. godinu i projekcije za 2022. i 2023. godinu

PRIHODI/PRIMICI	PLAN 2021.	PROJEKCIJA 2022.	PROJEKCIJA 2023.	Index (3/2)	Index (4/2).
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Opći prihodi i primici	4.632.761,00	5.821.564,00	7.394.619,00	125,66	159,62
Prihodi za posebne namjene	1.588.300,00	1.807.500,00	1.874.500,00	113,80	118,02
Pomoći	11.254.453,00	6.268.896,00	15.386.896,00	55,70	136,72
Donacije	1.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Prihodi od prodaje nef. imovine	690.000,00	1.210.000,00	10.000,00	175,36	1,45
Namjenski primici	15.000.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SVEUKUPNO	33.166.514,00	15.107.960,00	24.666.015,00	47,04	76,80

Izvor: Proračun Grada Komiže za 2021. godinu sa projekcijama za 2022. i 2023. godinu

2.1.4. Proračunska ulaganja u strateške ciljeve u razdoblju 2016.-2020.

Strateški ciljevi ostvaruju se kroz razvojne projekte, programe i mjere kojima se potiče kvalitetno raspolaganje dostupnim resursima i održivi razvoj područja. Sukladno tome, važno je napomenuti kako je u Strateškom razvojnom programu Grada Komiže za razdoblje 2015.-2020. godine definirani sljedeći strateški ciljevi:

SC1 Razvoj kvalitete života

SC2 Razvoj gospodarstva

SC3 Očuvanje i održivo korištenje kulturne i prirodne baštine

SC4 Osnaživanje i umrežavanje razvojnih dionika

Ključno je prikazati proračunsku potrošnju po strateškim ciljevima kako bismo mogli iščitati koliko su planirani ciljevi povezani sa samim proračunom jedinice lokalne samouprave i sukladno tome, koliko su ostvarivi. Tablica u nastavku predstavlja prikaz ukupnih proračunskih strateških ulaganja Grada Komiže u razdoblju od 2016. godine do kraja 2020. godine. Vrijednost ukupnog ulaganja do kraja prve polovice 2020. godine iznosila je **171.161.765,55 HRK**, što znači da je realizirano **61.96%** ukupnih planiranih strateških investicija.

Tablica 3: Proračunska ulaganja u strateške ciljeve (iznos u kunama)

Strateški cilj	Godina					Ukupno iznos
	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	
SC1	548.506,00	1.369.207,00	1.322.971,00	1.741.028,00	5.305.984,00	10.287.696,00
SC2			287.500,00		71.402,00	358.902,00
SC3	182.130,00	581.389,00	1.530.146,00	2.546.708,00	5.234.720,00	10.075.093,00
SC4	98.000,00	137.000,00	146.000,00	220.500,00	178.000,00	779.500,00

Izvor: Proračun Grada Komiže

Od ukupnih realiziranih ulaganja (**21.501.191,00 kn**) vidljivo je kako je najviše sredstava uloženo za ostvarenje strateškog cilja 1 - Razvoj kvalitete života (48 %) te strateškog cilja 3 - Očuvanje i održivo korištenje kulturne i prirodne baštine (47%).

Grafikon 2 : Proračunska ulaganja u strateške ciljeve

Izvor: Proračun Grada Komiže

2.1.5. Opća infrastruktura

Vodoopskrba i odvodnja

Sustav vodoopskrbe Grada, duljine 85 km, temelji se na dva vodozahvata, Korita i Pizdica, sustavu cjevovoda, crpnih stanica i 18 vodosprema. Od svih naselja, javnu vodovodnu mrežu nema jedino područje Oključne i otok Biševo. Otok se vodom opskrbljuje iz podzemnih voda kroz izgrađen vodovodni sustav. Crpilište Korita centralni je objekt vodoopskrbnog sustava otoka Visa. Nalazi se u unutrašnjosti otoka uz cestu Vis – Komiža. Trenutačni radni kapacitet crpilišta iznosi cca 24-35 l/s. Izvorište Pizdica nalazi se u Komiškom zaljevu. Izvor je kaptiran u galeriji izbušenoj u stijeni neposredno uz morsku obalu. Mogućnost opskrbe vodom iz ovog izvora kroz godinu varira te iznosi od 4 do 6 l/s. Trenutačni radni kapacitet iznosi cca 3-4 l/s.

Sustav odvodnje na području Grada Komiže dug je 11 kilometara, a ima mješoviti način prihvaćanja i odvodnje otpadnih voda koje se otpuštaju u more. Prema Izvješću o stanju u prostoru Grada Komiže za razdoblje 2014-2018 godine, za naselje Komižu kanalizacijski sustav većim dijelom je izgrađen, odnosno izgrađeni su objekti primarnog sustava (dvije crpne stanice, tlačni cjevovodi, gravitacijski cjevovodi i podmorski ispust). Sekundarna mreža je većinom izgrađena.

Energetika

Gradska uprava Grada Komiže se među prvima u Hrvatskoj opredijelila za energetske održivu budućnost Grada na načelima energetske učinkovitosti, održive gradnje novih i rekonstrukcije postojećih objekata, te korištenje obnovljivih izvora energije. Obzirom da su ostali sustavi, a koji ulaze u energetiku obrađeni u zasebnim poglavljima, ovo poglavlje posvećeno je elektroenergetskom sustavu Grada Komiže.

Opskrba Grada Komiže električnom energijom proizlazi iz elektroopskrbnog sustava Otoka Visa. Postojeći način napajanja otoka Visa, pa tako i Grada Komiže, električnom energijom u gotovo svim elementima do nedavno nije zadovoljavao potrebe zajednice. Do sada je Otok Vis bio dosta udaljen od elektroenergetske mreže Hrvatske, što je uvjetovalo relativno velike jedinične investicijske troškove i dovelo do dugogodišnjeg odlaganja investiranja u osnovni elektroenergetski sustav. Napajanje električnom energijom Otoka Visa vršilo se iz TS 110/35 kV "Stari Grad" preko 49,0 km duge veze.

U rujnu 2020. godine u rad je puštena Sunčana elektrana Vis koja je najveća sunčana elektrana u Hrvatskoj. SE Vis ima snagu 3,5 MW te će proizvoditi oko 5 milijuna kWh električne energije, što odgovara potrošnji oko 1.600 kućanstava. U elektrani je instalirano 11.200 fotonaponskih modula snage 340 Wp te pet frekvencijskih pretvarača nazivne snage 720 kW. Izgradnjom elektrane, Otok Vis dobio je vlastiti izvor obnovljive energije i veću sigurnost opskrbe električnom energijom, posebno u razdobljima povećane potrošnje tijekom turističke sezone. Uz elektranu će se instalirati baterijski spremnik snage 1MW i kapaciteta 1,44 MWh. Baterijski spremnik će se koristiti za pružanje usluga uravnoteženja elektroenergetskog sustava te u svrhu očuvanja stabilnosti mreže na Otoku.

Gledajući unazad nekoliko godina (2019. - 2020.) uložena su brojna sredstva usmjerena unaprjeđenju sustava javne rasvjete Grada. U 2019. godini izvršena je rekonstrukcija dijela javne rasvjete na području naselja Komiža zamjenom postojeće javne rasvjete suvremenom LED rasvjetom – ukupno 218 rasvjetnih tijela. Rezultat ovih ulaganja je ušteda od 47% na održavanju i 24% na potrošnji električne energije. Realizirana su i dva nova rasvjetna tijela s pripadajućim stupovima u naselju Duboka. U 2020. godini završena je i u potpunosti zamijenjena javna rasvjeta novim LED rasvjetnim tijelima na području Komiže i otoka Biševa (novih 80 rasvjetnih tijela).

Gospodarenje otpadom

Jedan od ključnih pokazatelja razvoja komunalne infrastrukture jest kvaliteta upravljanja sustavom gospodarenja otpadom. Unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom u razdoblju od 2016. do 2020. godine realizirano je investicijama u infrastrukturu za gospodarenje otpadom i strateškim planiranjem daljnjeg unaprjeđenja. Najveći projekt u smislu gospodarenja otpadom na području grada Komiže je sanacija i zatvaranje odlagališta „Šćeće“ te se u pogledu istog neprekidno odvijaju aktivnosti u suradnji s Fondom za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. U razdoblju od 2016. do 2020. godine na ovaj projekt utrošeno je ukupno 344.125,00 kn . Odlukom gradonačelnice Grada Komiže od 4. listopada 2019.g. (Klasa: 022-05/19-03/34, Urbroj: 2190/02-02-19-01) a sukladno točki II. Odluke o redosljedu i dinamici zatvaranja odlagališta („Narodne novine“ br. 3/19) zatvoreno je odlagalište neopasnog otpada „Šćeće“ za potrebe svakog daljnjeg odlaganja otpada. Sukladno Dinamici zatvaranja odlagališta neopasnog otpada na području Republike Hrvatske (Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017.-2022. godine, provedba mjere 4.1. Izrada plana zatvaranja odlagališta neopasnog otpada), te postignutom dogovoru s Gradom Visom, otpad s područja Grada Komiže se od dana donošenja navedene odluke odvozi na odlagalište neopasnog otpada „Wellington“ na području grada Visa.

Kriterij za obračun pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada je volumen spremnika za miješani komunalni otpad kod korisnika javne usluge i broj pražnjenja spremnika za miješani komunalni otpad.

Prema Planu gospodarenja otpadom Grada Komiže 2017. - 2022. odvoz komunalnog otpada izvan turističke sezone odvija se tri puta tjedno sa područja naselja Komiža, a sa područja ostalih naselja jedanput tjedno. Za vrijeme turističke sezone dinamika odvoza komunalnog otpada sa područja naselja Komiža je dva puta dnevno, a s područja ostalih naselja tri puta tjedno. Glomazni otpad odvozi se na zahtjev korisnika.

Sustav gospodarenja otpadom na području grada znatno je unaprjeđen, a pokazatelji provedbe ukazuju na pozitivne trendove. Još 2016. godine Grad je osigurao funkcioniranje mobilnog reciklažnog dvorišta na svom području koje je upisano u očevidnik reciklažnih dvorišta (KLASA: 351-02/16-01/575, URBROJ: 517-06-3-2-16-2, od 3. svibnja 2016.g., broj upisa REC-61).

Prema Izvješću o komunalnom otpadu, Ministarstva zaštite okoliša i energetike za 2018. godinu, na području Grada Komiže prikupljeno je 1.222,00 tone otpada od čega je 1.220,00 tona miješani komunalni otpad, a 2,00 tone papir odnosno odvojeno prikupljeni otpad. Udio odvojeno prikupljenog otpada iznosi 0,16% u ukupno prikupljenom komunalnom otpadu. Prema EU direktivi o otpadu, udio odvojeno prikupljenog otpada u ukupno prikupljenom komunalnom otpadu mora biti najmanje 50%.

Tablica 4: Sustav gospodarenja otpadom Grada Komiže

Godina	Ukupno sakupljeno – komunalni otpad (t)	Odvojeno sakupljeno – komunalni otpad (t)
2016.	1.746	3.8 (papir)
2017.	1.739	4.3 (papir)
2018.	1.220	2.0 (papir)
2019.	0.895	1.0 (papir)
2020.	0.526	1.0 (papir)

Izvor: Službena izvješća o izvršenju Plana gospodarenja otpadom Grada Komiže

Promet

Grad Komiža ima nepovoljan prometni položaj te nije dobro prometno povezan, prvenstveno s kopnom. Prometni položaj odnosno prometna povezanost Grada Komiže determinirana je položajem na zapadnoj strani Otoka Visa u srednjem Jadranu. Otok Vis od kopna je udaljen 30 nautičkih milja, a jedina povezanost s kopnom su trajektna linija Split-Vis-Split te katamaranska linija Split-Hvar-Vis. Grad Komiža je dakle s kopnom povezan posredno trajektnom lukom Grada Visa, a s trajektnom lukom povezan je autobusnom linijom Vis-Komiža-Vis.

Temelj cestovne prometne infrastrukture Grada Komiže čine tri osnovne ceste:

1. Državna cesta DC 117 Komiža-Podhumlje-Vis duga 19,9 kilometara koja Komižu povezuje s naseljima Podhumlje, Podšpilje, Dračevo polje, Plisko Polje i Gradom Visom,
2. Županijska cesta ŽC 6212 Komiža-Vis ukupne duljine 9,9 kilometara,
3. Lokalna cesta LC 67216 Žena glava duljine 1,3 km koja se spaja na državnu cestu DC 117.

Područjem Grada prolazi jedna biciklistička cestovna staza, Vis - Križ – Lokva- Marine zemlje - Dračevo polje – Podšpilje – Komiža –Vis, ukupne dužine 30 km.

Prostornim planom uređenja Grada Komiže na području Grada utvrđene su sljedeće postojeće i planirane luke:

1. Luka otvorena za javni promet - međunarodni značaj (luka uključuje i hidroavionsko pristanište),
2. Luka otvorena za javni promet Meziporat – Biševo,
3. Luke za potrebe državnih tijela unutarnjih poslova,
4. Ribarska luka - planirana: luka za priobalnu i pučinsku flotu, a u zoni kopnenih usluga moguće djelatnosti vezane na prometovanje ribom; utvrđena je prostornim i urbanističkim planom
5. Sportska luka - Komiža (isključivo unutar granica naselja),
6. Turistički privez max 10 vezova (Barjoška, Meziporat – Biševo, Porto - Biševo) - samostalni infrastrukturni objekt (ponton, mol i dr.) u funkciji dnevnog prihvata nautičkih, izletničkih i drugih plovila, a gradi se unutar obuhvata zone izdvojene ugostiteljsko turističke namjene i čini jedinstvenu funkcionalnu cjelinu te može zauzeti max 20% obalne linije turističke zone,
7. Sidrište - posebno obilježen morski akvatorij koji omogućuje sigurno sidrenje plovnih objekata. Sidrišta: Komiža, Meziporat – Biševo, Porto – Biševo i Oključna.

Na području Grada, prometuje sezonski granični prijelaz (GP Komiža) za međunarodni promet putnika u pomorskom prometu, a postoji i poveznica s Otokom Biševo koje je od Komiže udaljeno 5 nautičkih milja (državna brodska linija br. 612).

Grad ima i gradsku luku s 30 vezova i murinzima na gatu, dva sidrišta s ukupno 60 sidrenih mjesta, sidrište za domicile s približno 90 sidrenih mjesta. U luci se mogu vezati plovila dužine do 25 m.

Zračnog i željezničkog prometa nema no isti su usmjereni na zračnu luku Split (82 km) i željeznički kolodvor u Splitu (58 km). Postoji heliodrom u Gradu Visu, a za potrebe Grada Komiže, u smislu heliodroma, koristi se zona Ravno.

2.2. DRUŠTVO

2.2.1. Demografski pokazatelji

Prema Popisu stanovništva iz 2011. godine u Gradu Komiži živi 1.526 stanovnika. Promatrajući broj stanovnika tijekom vremena moguće je uočiti postupni trend opadanja stanovništva od prvog službenog popisa 1857. godine do 2011. godine kada je obavljen posljednji službeni popis stanovništva. Pregledom Popisa stanovništva iz 2011. godine u Gradu Komiži zabilježeno je 49,61 % stanovništva muškog i 50,39 % ženskog spola. Iz Popisa stanovništva 2011. g. vidljivo je, također, da stanovništvo Grada Komiže stari, jer je te godine prosječna starost stanovništva bila 46 godina, dok je 2001. godine iznosila 43,5 godina.

Tablica 5. Struktura stanovništva Grada Komiže prema spolu i starosti

Kategorija / Godina Spol	2001.			2011.		
	svi	m.	ž.	svi	m.	ž.
0 – 4 godina	72	36	36	58	27	31
5 – 9 godina	76	35	41	55	34	21
10 – 14 godina	88	44	44	68	40	28
15 – 19 godina	108	51	57	70	33	37
20 – 24 godina	108	61	47	79	40	39
25 – 29 godina	89	53	36	87	47	40
30 – 34 godina	74	39	35	104	54	50
35 – 39 godina	101	52	49	90	50	40
40 – 44 godina	149	75	74	69	38	31
45 – 49 godina	127	63	64	93	42	51
50 – 54 godina	121	64	57	151	74	77
55 – 59 godina	72	40	32	134	63	71
60 – 64 godina	94	55	39	137	67	70
65 – 69 godina	128	48	80	72	41	31
70 – 74 godina	107	45	62	87	50	37
75 – 79 godina	85	32	53	97	36	61
80 – 84 godina	42	16	26	42	13	29
85 – 89 godina	24	8	16	24	6	18
90 – 94 godina	6	4	2	8	2	6
95 i više godina	2	-	2	1	-	1
Prosječna starost	43,5	42	45	46	44,1	47,7
Indeks starenja	141,9	125,3	157,3	186,5	160,5	216,2
Koeficijent starosti	29,2	25,3	32,9	30,7	28,4	32,9
Radno sposobno	1.004	533	451	1014	508	506
Ukupno	1.677	824	853	1.526	757	769

Izvor: Državni zavod za statistiku

Najviše stanovnika živi u naselju Komiža. Ostala naselja Grada broje pojedinačno i manje od 60 stanovnika.

2.2.2. Predškolski odgoj i školsko obrazovanje

U Gradu Komiži od odgojno obrazovnih institucija postoji osnovna škola i dječji vrtić. Srednja škola postoji na otoku, ali na administrativnom području Grada Visa.

U osnovnoj školi školsku godinu 2021./2022. nastavu pohađa 75 učenika u devet razrednih odjela. Osnovna škola ima razrađenu strategiju razvoja IKT alata, a infrastrukturno je relativno dobro sređena, te sudjeluje u projektima e-Škole, Škole za život, e-Twinning što omogućava nesmetan rad i u razdoblju pandemije, te je po većem broju pokazatelja procijenjena kao digitalno zrela i napredna. U tom kontekstu valja izdvojiti i kategorije na mrežnoj stranici vezano uz e-Lektire i zvučne knjige te Sigurnost na internetu.

Razvojno je škola limitirana brojem učenika i mogućnošću promjene statusa škole iz matične u područnu obzirom da je sve manje djece i sve manje stanovnika u gradu (u vrijeme najvećeg broja stanovnika na otoku je bilo i preko 800 djece upisano u niz osnovnih škola na području Grada). Uz sve manji broj stanovnika i djece, pojavljuje se i povezani problem nemogućnosti pronalaženja stručnih kadrova za rad u školi.

U tijeku je provedba projekta rekonstrukcije Dječjeg vrtića u Komiži. Ukupna vrijednost projekta iznosi 9.443.6063,75 kn. Građevinsko uređenje i opremanje zgrade dječjeg vrtića omogućiti će organizaciju cjelodnevnog odgojno-obrazovnog programa što će rezultirati otvaranjem 3 nova radna mjesta. Cilj projekta prvenstveno je poboljšanje uvjeta boravka i predškolskog odgoja za djecu od prve do sedme godine života ali i poboljšanje uvjeta i kvalitete rada djelatnika u predškolskoj instituciji.

Gradska knjižnica predstavlja multimedijalno središte Grada Komiže, koja građanima, a i gostima Grada Komiže osigurava pristup informacijama i kulturnim sadržajima za potrebe obrazovanja, stručnog i znanstvenog rada, cjeloživotnog učenja, informiranja, odlučivanja i razonode. U prošloj godini od tehničke opreme knjižnica je nabavila jedno osobno računala za potrebe korisnika u cilju unapređenja usluga i pomoći korisnicima u ispunjavanju njihovih potreba. Isto tako, kontinuirano se održava softver knjižničnog programa MetelWina radi sigurnijeg poslovanja knjižnice i osiguravanja stručne pomoći.

2.2.3. *Kultura*

Jedna od okosnica razvoja i specificum Grada Komiže je svakako bogato kulturno - povijesno nasljeđe i kulturna baština koja mu pripada. Grad Komiža njeguje tu kulturu i nastoji očuvati baštinu živom te odgovorno njome upravljati. Upravo kulturna baština predstavlja dopunu prirodnim posebnostima koje privlače turiste, te dodaje sadržaj ljepoti mjesta.

Iz Registra kulturnih dobara vidljiv je značajan broj zaštićenih lokaliteta odnosno građevina. Iz liste je vidljivo kako je baština raznolika i pokriva 5 kategorija vrste kulturne baštine: Arheologija, Nepokretna pojedinačna, Kulturni krajolik, Kulturno povijesna cjelina i Nematerijalna. Treba naglasiti kako je i sama Kulturno - povijesna urbanistička cjelina grada Komiže zaštićena. Iz popisa je jasno vidljivo kako je veliki broj arheoloških nalazišta i lokaliteta, naročito podvodnih, što daje dodatnu specifičnost prostoru grada.

Tablica 6: Popis kulturnih dobara na području grada Komiže

Reg. br.	Naziv	Vrsta
Z-18	Ostaci potonulog broda "Teti"	Arheologija
Z-78	Antički brodolom	Arheologija
Z-80	Ostaci trgovačkog broda "Vassilios"	Arheologija
Z-2186	Olupina potonulog broda Re d' Italia	Arheologija
Z-5822	Kaštel	Nepokretna pojedinačna
Z-5937	Kulturni krajolik otočja Palagruža	Kulturni krajolik
Z-5695	Crkva Blažene Djevice Marije (Gospe od Planice)	Nepokretna pojedinačna
Z-5857	Crkva sv. Andrije na otoku Svecu	Nepokretna pojedinačna

Z-5353	Crkva sv. Mihovila	Nepokretna pojedinačna
Z-5861	Spomenički sklop crkve i samostana sv. Nikole Mustera	Nepokretna pojedinačna
Z-6489	Crkva sv. Marije Gusarice	Nepokretna pojedinačna
RST-0554-1971.	Ruševine crkve sv. Andrije	Nepokretna pojedinačna
Z-7178	Sklop kuća Marinković	Nepokretna pojedinačna
Z-5094	Kulturno - povijesna urbanistička cjelina grada Komiže	Kulturnopovijesna cjelina
RST-1415, 17/5-95	Otočić Galijula	Arheologija
Z-6210	Kuća Zanchi	Nepokretna pojedinačna
Z-6140	Lokva Krušovica	Nepokretna pojedinačna
Z-6801	Olupina potonulog broda Palestro	Arheologija
Z-6814	Ostatci novovjekovnoga brodoloma u uvali Labotovo	Arheologija
Z-6955	Iskustvo gajete falkuše – pučke vrednote vezane uz komišku gajetu falkušu (umijeće gradnje, navigacija, plovidba, ribolov, jezik)	Nematerijalna

Izvor: Ministarstvo kulture

Od važnih kulturnih događanja, treba istaknuti manifestaciju Komiško kulturno ljeto (od srpnja do rujna svake godine) koja je okosnica turističke ponude i centralno događanje u gradu za vrijeme ljeta, objedinjujući eno - gastro ponudu s kulturnim sadržajima koji nisu nužno komiški već su “uvezeni” s ciljem stvaranja raznovrsnije i kvalitetnije ponude. Posebnost i izvorno komiški “proizvod” je svakako Rota Palagruzona, koja se smatra najstarijom regatom u Europi, čuvajući tradiciju falkuše i ribarstva te maritimne kulture. Obnovljena je 2009. godine na inicijativu Kulturne ustanove Ars Halieutica, uz organizacijsku podršku Grada Komiže, Udruge Palagruža i agencije Alternatura iz Komiže.

Od kulturnih institucija treba navesti sljedeće:

- Kino u Komiži - Jedno od najstarijih kina u Hrvatskoj i neizostavan dio kulturne ponude Komiže. Kino je svojim kontinuiranim djelovanjem postalo dio kvalitetne programske koordinacije projekta Kino Mediteran te se usmjerilo na filmove nezavisne i europske produkcije. Zahvaljujući dobrim rezultatima i snažnom razvoju publike kino je dobilo potporu Ministarstva kulture za digitalno opremanje te od listopada 2015. godine radi s novom suvremenom tehničkom opremom.
- Ribarski muzej - posebnost Komiže i povijesno uvjetovano nasljeđe je svakako ribarstvo kojem je iskazana važnost putem osnivanja Ribarskog muzeja. Muzej je smješten u Komuni, mletačkoj utvrdi na komiškoj rivi. Sadrži bogatu zbirku izvornih predmeta brodske i ribarske opreme Komižana, stoljećima najboljih i najpoznatijih ribara na Jadranu, kao i zbirku predmeta vezanih uz preradu ribe koja je nekoć u Komiži bila iznimno razvijena.
- Kulturni centar Ivan Vitić - Smješten u zgradi Paviljon na Komiži, nastao je kao programska dopuna vojarnje «Rogači», kao Dom JNA, smješten u širi prostor Komiže tako da na specifičan način povezuje vojarnu s ribarskim mjestom. Zgrada je danas uspješan primjer revitalizacije i prenamjene prostora, pa je tako danas u funkciji kulturnog centra i mjesto održavanja raznih radionica tijekom cijele godine (naročito ljeti). U njemu su smješteni uredi GeoParka, Flag-a i LAG-a Škoji i Nautic radia koji je dobio nove prostorije i kreće s inicijativom širenja radio postaja koje emitiraju s otoka program za nautičare i ljubitelje mora.
- Spomen dom - Dom je obnovljen, čime su prostori kino dvorane, knjižnice, galerije i gradske uprave dobili na kvaliteti te se otvorio novi prostor za održavanje manifestacija, kino projekcija, izložbi, ali i za razvijanje kongresnog turizma.
- Ekomuzej - projekt koncipiran još 2010. godine, kao dinamičan proces kroz koji komiška zajednica čuva, interpretira i upravlja svojom ukupnom baštinom za održivi razvoj. Usredotočen je na identitet grada Komiže i s njime povezanih naselja. Cilj i smisao projekta je očuvanje i vrednovanje lokalne društveno-kulturne tradicije i promicanje održivog gospodarskog i turističkog razvoja. Nažalost zbog nedostatka financiranja, do sada nije u potpunosti zaživio već se zadržao kao koncept, s puno potencijala. Zanimljive su ideje razvoja odnosno kolektivnog identiteta okupljanja. Pa se tako radi o 3 razine “mikrokozmosa” Komiže unutar univerzalnih identiteta:

- Inzularnost – otočnost (okrenutost prema unutra, samo-održivost)

-“Jadranstvo” i „Mediteranstvo” – povezanost Jadranskim morem s drugim mikrokozmosima na Jadranu i Mediteranu, ali i svim morima i oceanima svijeta (otvorenost, protočnost, razmjena)

- Kreacija – nastajanje i svaki put iznova obnavljanje modusa življenja i identiteta u komičkom mikrokozmosu.

Idejno rješenje i ekomuzej predviđaju i intervencije u prostoru, gdje bi se oformile 3 staze, Put grada, Put poja, Put pučine svaka s vlastitim identitetom i posebnostima uređenja.

- Galerija Borisa Mardešića - U Galeriji se često održavaju različiti programi i manifestacije, a u posjedu je sljedećih muzejskih zbirki: Zbirka Boris Mardešić, Zbirka Đuro Tiljak, Zbirka Vinko Foretić i ostali autori.

- Gradska knjižnica “Ranko Marinković” - navedena je u analitičkom dijelu obrazovanja obzirom da sudjeluje u tom segmentu, ali svakako ima i kulturnu ulogu u promicanju kulture čitanja.

2.2.4. Civilno društvo

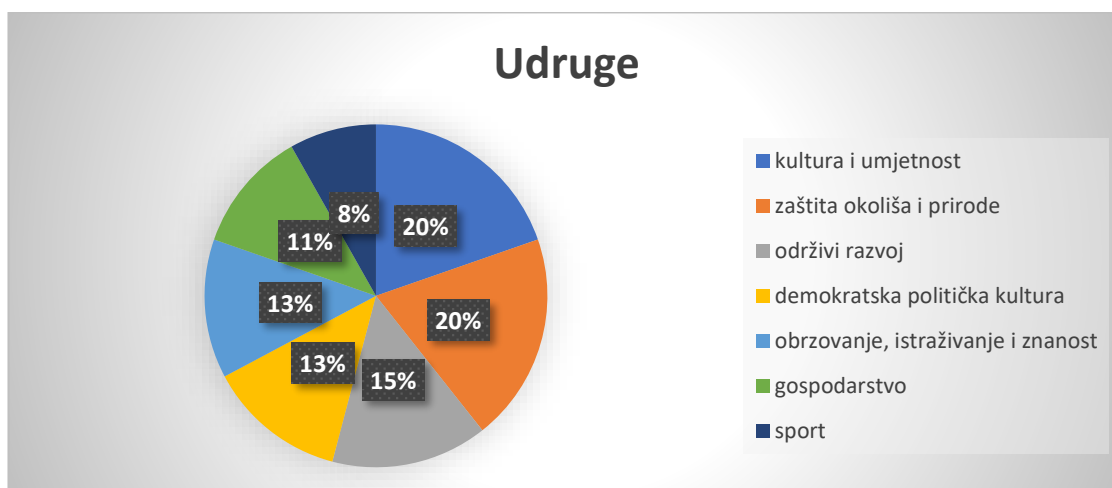
Na području grada Komiže ukupno su registrirane 24 udruge koje pokrivaju širok spektar djelovanja. Gledajući udio u ukupnom broju udruga na otoku, 37% udruga je registrirano na administrativnom području Grada Komiže. Tematski, obzirom na specifičnost otoka, prema djelatnosti i interesu udruga najviše su zastupljene sljedeće teme :

- kultura i umjetnost (12);
- zaštita okoliša i prirode (12);
- održivi razvoj (9);
- Demokratska politička kultura (8);
- obrazovanje istraživanje i znanost (8);
- gospodarstvo (7);
- sport (5).

Većina udruga djeluje na lokalnoj razini bez iskustva stvaranja partnerstva na međunarodnoj razini (neki imaju značajnije nacionalno povezivanje temeljem organizacijske strukture). Izuzetke rade neke udruge koje imaju prekograničnu suradnju (primjerice Plavi svijet), ali su one u manjini.

Grad Komiža svake godine ima predviđena sredstva za financiranje programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge, umjetničke organizacije i ustanove upisane u registar neprofitnih organizacija na području Grada, za područja kulture i sporta u ukupnom iznosu od 200.000 kn (110.000 za područje kulture i 90.000 za područje sporta). Uvidom u proračune prošlih godina, vidljivo je povećanje u obje kategorije iznosa za 15% u odnosu na 2017. godinu, što svjedoči o kontinuitetu financiranja, ali istovremeno ne predstavlja značajno povećanje iznosa, ako se usporedi s povećanjem ukupnog proračuna Grada u razdoblju 2017. - 2020. godine.

Grafikon 3: Popis udruga Grada Komiže po temama djelatnosti

Izvor: Registar Udruga

2.2.5. Sport

Komiža kao mali grad nema visoko razvijenu sportsku infrastrukturu. Ipak, treba spomenuti dvoranu za boćanje i sportski centar. Dvoranu za boćanje je Grad Komiža na temelju sporazuma prepustio boćarskom klubu "Komiža" na razdoblje od deset godina. U sportskom centru (na otvorenom) Komiža postoje dva teniska terena te malonogometno i košarkaško igralište. Treba spomenuti i nedavno uređen prostor za tjelovježbu na ulici - tzv. street workout, koji predstavlja oblik tjelovježbe koji ima jako veliki raspon, od osnovnih vježbi snage do složenih figura i akrobacija, a dostupan je svima. Boćarski klub ima uspjehe u natjecanju pa tako od ove godine BK Komiža, kao prošlosezonski prvak 1. županijske boćarske lige, natječe u 3. hrvatskoj boćarskoj ligi. Ženski boćarski klub Komiža dao je dvije reprezentativke Hrvatske te se natječe u 1. hrvatskoj boćarskoj ligi za boćarice.

2.2.6. Zdravstvena zaštita i socijalna skrb

Od ustanova koje brinu o socijalnoj skrbi na području Grada Komiže, treba izdvojiti Centar za pomoć u kući Komiža koji je osnovan 2001. godine te Centar za socijalnu skrb - podružnica Vis, koji je nadležan i za Grad Komižu.

Osnovne usluge Centra za pomoć u kući kojeg je osnovao grad Komiža su savjetovanje i pomaganje, pomoć u kući i psihosocijalna pomoć. Osnovni cilj Centra je povećanje kvalitete života stanovnika kroz različite kulturne i obrazovne sadržaje, pružanje socijalnih usluga, duži i kvalitetniji život korisnika, ali i uštede za državu jer su izvan institucijske usluge humanije i jeftinije. Uz navedeno, Centar radi i na prijenosu znanja i iskustva, posredno čuvajući kulturnu baštinu kroz organizirane dnevne aktivnosti. Centar trenutno ima 25-30 korisnika pomoći u kući, što čine uglavnom starije osobe ili mlađe s psihičkim bolestima ili teškoćama u kretanju, te 30ak korisnika organiziranih dnevnih aktivnosti.

Gledajući gradski proračun, najveći udio sredstava za socijalnu skrb izdvojen je u 2013. godini i iznosio je 1.084.026,00 kuna. U 2020. godini iznos predviđen za socijalnu skrb iznosio je 948.000 kn (2,47% ukupnih rashoda), od čega je za naknade građanima i kućanstvima u novcu izdvojeni iznos od 448.000,00 kuna što je 14% više u odnosu na proračun za 2019. godinu. Preostalih 500.000 kn

predviđeno je za redovni program Centra za pomoć u kući. Iz plana Razvojnih programa za 2020. - 2022. godinu, vidljivo je ulaganje u prilagođavanje prostora za osobe s invaliditetom odnosno ugradnja rampi koje će olakšati kretanje (86.000 kn u 2020. te 100.000 u planu za 2021. i 2022. godinu).

Na području Grada Komiže djeluje jedna zdravstvena stanica koja stanovnicima pruža usluge opće/obiteljske medicine, stomatološke zdravstvene zaštite i patronažne zdravstvene zaštite. Zdravstvena stanica u Gradu Komiži djeluje u sklopu Doma zdravlja Splitsko-dalmatinske županije, te broji ukupno pet zaposlenika. U 2017. godini, od 1514 osiguranika, njih čak 1059 je zatražilo zdravstvenu zaštitu. Na području Grada postoji jedna ljekarna koja je opskrbljena većinom potrebnih lijekova. Osnovni problem zdravstvenog sustava je njegova podkapacitiranost odnosno nemogućnost obavljanja većine pretraga na otoku. Primjera radi, već više od deset godina stanovnici Komiže mogu dvaput tjedno vaditi krv, nakon čega uzorci na analizu putuju brodom prema Splitu jer je otočni laboratorij davno ugašen. Grad Komiža je spremna pomoći i financijski i smještajem budućem inženjeru biokemije da se laboratorij na otok Vis vrati, ali navedeno još nije realizirano. Problematika dijagnostike postala je aktualna pojavom korona virusa 2020. godine koji je naglasio važnost dobivanja adekvatne medicinske skrbi i dijagnostike na otoku. Dodatni problem je i dostupnost patronažnih sestara, obzirom da zbog promjena koje se javljaju na zdravstveno-socijalnom području RH potrebe za patronažnom djelatnošću postaju sve veće i samim time su i neophodne promjene i ulaganje u patronažnu djelatnost u svim aspektima rada.

Promatrajući područje zdravstva i socijalne skrbi, ključno je istaknuti problematiku starenja lokalnog stanovništva, odnosno sve veći pritisak na ova područja u budućnosti promatrajući dobnu piramidu Grada Komiže, ali i otoka u cjelini. Mora se naglasiti da ovo nije specifičnost otoka Visa, obzirom da izumiranje postaje demografska perspektiva za više od četvrtine svih otočnih naselja, a novim trendovima emigracije može se primijeniti i na druga područja RH. Razvojem suvremenog turizma i porastom društvene svijesti o zaštiti okoliša, otočje ponovno izbija u prvi plan kao jedan od najvrjednijih dijelova nacionalnog prostora. Problemu se mora pristupiti s državne razine, obzirom da JLPS nemaju dovoljno kapaciteta za adresiranje i rješavanje ovog problema samostalno, ali mogu doprinijeti svojim inovativnim mjerama.

2.3. GOSPODARSTVO

2.3.1. Indeks razvijenosti

Indeks razvijenosti kompozitni¹ je pokazatelj sastavljen od društveno-gospodarskih indikatora kojim mjerimo stupanj razvijenosti jedinica lokalne i regionalne samouprave. Grad Komiža spada u V. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u zadnjoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave Zakon o regionalnom razvoju Republike Hrvatske NN 147/14, 123/17, 118/18, Članak 35., Stavak 1., Točka 5.). Splitsko-dalmatinska županija na temelju Odluke o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti (NN 132/17) spada u III. skupinu jedinica područne (regionalne) samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u drugoj polovini iznadprosječno rangiranih jedinica područne (regionalne) samouprave.

---

¹ Indeks se računa prema sljedećim parametrima: prosječni dohodak po stanovniku, prosječni izvorni prihodi po stanovniku, prosječna stopa nezaposlenosti, opće kretanje stanovništva, stupanj obrazovanosti stanovništva (tercijarno obrazovanje) te indeks starenja.

2.3.2. Tržište rada

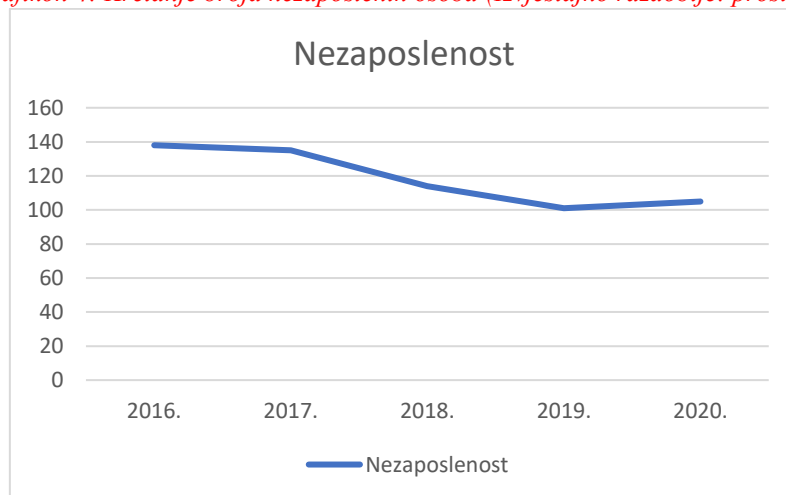
Prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje – Područni ured Vis na kraju izvještajnog razdoblja 2020. godine bila je 101 nezaposlena radno sposobna osoba što je 4 nezaposlenih više nego u prosincu 2019. godine. Grad Komiža je u dva navrata u suradnji sa Hrvatskim zavodom za zapošljavanje provodio zapošljavanje na javnim radovima, a što je u 100 postotnom iznosu financirano od strane Hrvatskog zavoda za zapošljavanje. Treba napomenuti da je u 2019. godini u svim mjesecima bio manji broj nezaposlenih nego svih prethodnih promatranih godina. Trend se zbog posljedica globalne pandemije donekle promijenio u 2020. godini. Standardno je najmanji broj nezaposlenih u svim prikazanim godinama bio između lipnja i rujna, odnosno tijekom trajanja turističke sezone kada se zapošljava veliki broj sezonskih radnika.

Tablica 7: Broj nezaposlenih radno sposobnih stanovnika u Gradu Komiži od 2016. do 2020.

Mjesec	Godina				
	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Siječanj	150	171	133	118	108
Veljača	154	171	128	116	110
Ožujak	161	163	123	105	113
Travanj	168	142	108	82	115
Svibanj	123	103	82	54	117
Lipanj	94	78	72	39	87
Srpanj	58	71	72	42	72
Kolovoz	61	72	74	37	70
Rujan	72	75	64	35	69
Listopad	93	98	84	58	89
Studeni	102	137	104	87	100
Prosinac	138	135	114	101	105

Izvor: HZZ - Područni ured Vis

Grafikon 4: Kretanje broja nezaposlenih osoba (Izveštajno razdoblje: prosinac)

Izvor: HZZ - Područni ured Vis

2.3.3. Poduzetništvo i obrtništvo

Poslovno okruženje na području Grada Komiže okarakterizirano je djelatnostima kao što su ribarstvo, uslužne djelatnosti i poljoprivreda. Statistički podaci pokazuju da Grad Komiža nema veliki udio u gospodarstvu Splitsko-dalmatinske županije iz razloga prostornih ograničenja, prometne nepovezanosti kao i zatvaranjem nekad brojnih pogona za preradu ribe.

Na području Grada Komiže ne postoje poduzetničke potporne institucije te se kao relevantna može eventualno uzeti Javna ustanova RERA S.D. za koordinaciju i razvoj Splitsko-dalmatinske županije kao regionalna razvojna agencija.

Razvoj poduzetništva u Gradu Komiži potpomaže se mjerama i programima gradske uprave usmjerenima poduzetništvu, a za izdvojiti su:

- Program razvoja poduzetništva (2020.) kojim se, nepovratnim sredstvima u iznosu od 5.000,00 kn, potiču svi gospodarski subjekti registrirani na području Grada Komiže kroz sljedeće 4 mjere:
  - poticanje osnivanja novih registriranih djelatnosti na području Grada Komiže,
  - potpore za zapošljavanje,
  - potpore za financiranje pripreme i kandidiranje EU projekata,
  - potpore jačanju poduzetničkih kompetencija i konkurentnosti na tržištu.
- Odluka o poticanju zapošljavanja (2020.) kojom se svakog poslodavca potiče s 5.000,00 kn za svaku novozaposlenu osobu koju primi u radni odnos na minimalno godinu dana.

Na području Splitsko-dalmatinske županije, na dan 13. kolovoza 2020. godine djelovalo je 15.046 trgovačkih društava koja su, ukupno gledajući, ostvarila pozitivan učinak s oko 54 milijarde kuna ukupnog prihoda, oko 52 milijarde kuna ukupnih rashoda te oko 0.8 milijardi kuna dobiti. Navedena trgovačka društva zapošljavala su ukupno 87.574 osobe.

Tablica 8: Rezultati poduzetnika i udio u rezultatima poduzetnika na razini SDŽ i RH

/	Grad Komiža	SDŽ	RH	Udio Grada Komiže u SDŽ	Udio SDŽ u RH	Udio Grada Komiže u RH
Broj poduzetnika	48	15046	136018	0,32%	11,06%	0,04%
Broj zaposlenih	281	87574	1014154	0,32%	8,64%	0,03%
Ukupan prihod	102.200.292	53.554.884.140	795.954.284.663	0,19%	6,73%	0,01%
Ukupan rashod	98.878.132	52.096.457.910	756.412.885.795	0,19%	6,89%	0,01%
Dobit prije oporezivanja	3.322.160	1.458.426.230	39.541.398.868	0,23%	3,69%	0,01%
Porez na dobit	1.001.898	599.799.417	8.337.936.312	0,17%	7,19%	0,01%
Dobit razdoblja	2.320.262	858.626.813	31.203.462.556	0,27%	2,75%	0,01%

Izvor: HGK Digitalna komora (13. kolovoza 2020.) – preuzeto: Smart city strategija Grada Komiže

Na području Grada Komiže 13. kolovoza 2020. bilo je 31 aktivno trgovačko društvo, a ukupan broj trgovačkih društava iznosio je 48 što iznosi 0,32% od ukupnog broja trgovačkih društava na razini SDŽ.

Broj zaposlenih kod poduzetnika iznosio je 281, ukupan prihod oko 102 milijuna kuna (od čega Nautički centar Komiža d.o.o. oko 21 milijun kuna), a ukupna dobit nešto više od 2 milijuna kuna. Udio broja zaposlenih kod poduzetnika na području Grada Komiže u ukupnom broju zaposlenih kod poduzetnika na području SDŽ iznosio je 0,32%, udio prihoda 0,19% i neto dobiti 0,27%. Gledajući navedeno, značaja trgovačkih društava Grada Komiže za SDŽ gotovo da i nema.

Analiza trgovačkih društava prema strukturi djelatnosti prikazana je u sljedećoj tablici.

Tablica 9: Struktura, broj zaposlenih i broj trgovačkih društava prema NKD 2007. klasifikaciji

Djelatnost	Broj poduzetnika	Broj zaposlenih
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	5	13
Prerađivačka industrija	4	23
Opskrba vodom; Uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	1	23
Građevinarstvo	4	11
Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	7	40
Prijevoz i skladištenje	2	17
Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	13	76
Informacije i komunikacije	2	15
Poslovanje nekretninama	2	1
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	3	5
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	3	10
Umjetnost, zabava i rekreacija	1	47
UKUPNO	47	281

Izvor: HGK Digitalna komora (kolovoz 2020.) – preuzeto: Smart city strategija Grada Komiže

Najviše trgovačkih društava na području Grada spada u Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (13), Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala (7), Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo (5) te Prerađivačka industrija i Građevinarstvo (4). Najviše zaposlenih osoba je u Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (76), a druga djelatnost po broju zaposlenih je Umjetnost, zabava i rekreacija u kojoj je zaposleno 47 osoba kod jednog registriranog trgovačkog društva - Nautički centar Komiža d.o.o.

Što se obrtništva tiče, na dan 14. kolovoza 2020. godine na području Grada Komiže u radu se nalazilo 114 obrta od kojih je 83 obrta bilo registrirano za rad cijele godine, a 31 kao sezonski obrt. Obrti osnovani na području Grada Komiže upisuju se u Središnji obrtni registar na temelju rješenja koje izdaje županijski ured SDŽ.

U nastavku slijedi analiza obrta na području Grada Komiže prema pretežitoj djelatnosti prema NKD klasifikaciji te prema udjelu broja obrta na području Grada Komiže u ukupnom broju obrta na području SDŽ.

Tablica 10: Broj obrta prema NKD 2007. klasifikaciji

Djelatnost	Broj obrta
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	46
Rudarstvo i vađenje	0
Prerađivačka industrija	9
Građevinarstvo	5
Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	8
Prijevoz i skladištenje	11
Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	20
Informacije i komunikacije	2
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	3
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	5
Umjetnost, zabava i rekreacija	1
Ostale uslužne djelatnosti	4
Ukupan broj obrta na području Grada Komize	114
Ukupan broj obrta na području SDŽ	11314
Udio broja obrta Grada Komize u ukupnom broj obrta na području SDŽ	1,01%

Izvor: Obrtni registar (kolovoz 2020.) – preuzeto: Smart city strategija Grada Komize

Iz tablice je vidljivo da na području Grada Komize posluje najviše obrta koji kao pretežitu djelatnost imaju Poljoprivredu, šumarstvo i ribarstvo (46), Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (20) te Prijevoz i skladištenje (11). U skupini Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo prevladava Ribarstvo s 45 obrta. Ostale djelatnosti sudjeluju s relativno malim udjelom. Promatrajući podatke SDŽ vidljivo je da na području iste ima 11.314 obrta te tako udio obrta na području Grada Komize u ukupnom broju obrta na području SDŽ iznosi 1,01%.

2.3.4. Ribarstvo

Grad Komiza je stoljećima bio ribarsko središte Jadranskog mora. Ribarstvo predstavlja dio identiteta Komize, kako u vidu prošlosti tako i sadašnjim brojem aktivnih ribara i ribarskih obrta.

Prema Pravilniku o granicama u ribolovnom moru (NN 5/11) ribolovno područje kojem gravitiraju ribari FLAG-a Škoji obuhvaća Ribolovnu zonu G, koja se nalazi u unutarnjem ribolovnom moru Republike Hrvatske, Ribolovnu zonu C, koja se nalazi u vanjskom ribolovnom moru, odnosno teritorijalnom moru Republike Hrvatske, te dio Ribolovne zone J, koja se nalazi u vanjskom ribolovnom moru RH i obuhvaća dio Zaštićenog ekološko – ribolovnog pojasa (ZERP) RH. Ribari Grada Komize pripadaju Ribolovnoj zoni C.

Za potrebe poticanja ribarstva, 2016. godine osnovan je FLAG Škoji koji predstavlja partnerstvo predstavnika gospodarskog, civilnog i javnog sektora određenog ribarstvenog područja koje je osnovano s namjerom izrade lokalne razvojne strategije u ribarstvu (LRSR) i provedbe projekata sukladno LEADER/CLLD metodologiji pri čemu koristi alokaciju Europskog fonda za pomorstvo i

ribarstvo. FLAG djeluje na području sedam jedinica lokalne samouprave (Hvar, Stari Grad, Jelsa, Sućuraj, Komiža, Vis i Šolta).

Kao najznačajniji recentni projekti FLAG-a Škoji ističu se:

- **Maritimna mreža** - pilot projekt u sklopu kojeg je mapirana maritimna baština područja FLAG-a kako bi se stvorili preduvjeti za daljnji razvoj i povezivanje postojećih inicijativa u jedinstvenu cjelinu; također, održan je skup relevantnih čuvara maritimne baštine u sklopu kojeg su svoj rad predstavile udruge s područja FLAG-a Škoji: Udruga Palagruža, Udruga Metropolita mora i Udruga Latina te Muzej Stari Grad, a izrađena je i publikacija „Velika priča male srdele“, promotivni spot o maritimnoj baštini te održana edukativna radionica za voditelje izrade tradicijskih brodica - komiške gundule; projekt je temelj za daljnje trajne aktivnosti usmjerene održivom korištenju maritimne baštine,
- **Kampanja “Our Responsibility”** - u suradnji s gradovima i općinama, turističkim zajednicama i komunalnim poduzećima FLAG Škoji svake godine provodi kampanju za dizanje svijesti posjetitelja područja FLAG-a usmjerenu zaštiti okoliša, pogotovo mora i morskog pojasa.

U nastavku slijedi prikaz broja trgovačkih društava i obrta s osnovnom djelatnošću Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo te udjeli u ukupnom broju TD-a i obrta na području Grada.

Tablica 11: Trgovačka društva i obrti s ribarstvom kao osnovnom djelatnošću

Kategorija	Ukupno
Trgovačka društva s ribarstvom kao osnovnom djelatnošću	2
Ukupan broj trgovačkih društava	48
Udio TD-a s ribarstvom kao osnovnom djelatnošću u ukupnom broju TD-a	4.17%
Obrti s ribarstvom kao osnovnom djelatnošću	45
Ukupan broj obrta	114
Udio obrta s ribarstvom kao osnovnom djelatnošću u ukupnom broju obrta	39.47%

Izvor: Smart city strategija Grada Komiže

Iz tablice je vidljivo da u Komiži postoje dva TD-a (od ukupno 48) te 45 obrta (od ukupno 114) s osnovnom djelatnošću Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo što predstavlja oko 30% navedenih poslovnih subjekata. Ova dva trgovačka društva su Ribarska zadruga Komiža koja spada u 10 najvećih trgovačkih društava na području Grada te Kavalina d.o.o. registrirano za morski ribolov.

Ribarska luka

U Komiži se već dugi niz godina planira izgradnja Ribarske luke kojom bi se riješili mnogobrojni problemi lokalne zajednice, a prvenstveno komiških ribara.

Ribarska luka planirana je na području južno od bivše tvornice „Neptun“ (na akvatoriju koji obuhvaća obalni pojas i akvatoriju od poluotoka Bod, uključujući cijelu uvalu „Mlin“) na površini od 42.725 m², od kojih na kopneni dio otpada 13.920 m², a akvatorij ribarske luke 28.805 m². Kapacitet luke bio bi cca 100 vezova. Na dijelu akvatorija dopušteno je oblikovanje obale za potrebe izgradnje sadržaja luke. U kopnenom dijelu luke i dijelu obale koja se oblikuje planira se smjestiti sve sadržaje koja ribarska luka treba imati: izgradnja hladnjača za ribe i rakove, skladišta ribarske opreme i materijala, servisni sadržaji sa suhim vezom i trafostanicom, benzinska crpka, rekonstrukcija postojeće ceste, izgradnja

opskrbe ceste, te pješačkih površina i parkirališta. Na dijelu akvatorija planira se izgradnja glavnog lukobrana, sekundarnog lukobrana i pristanišnih gatova.

2.3.5. Poljoprivreda

Poljoprivreda je na području Grada Komiže jedna od ključnih djelatnosti. Trendovi poput depopulacije odnosno starenja poljoprivrednog stanovništva doveli su do zapuštanja poljoprivrednih površina jer se sve više mladog stanovništva iseljava, a sve manje odlučuje na bavljenje poljoprivredom. Posljedica navedenog je opadanje poljoprivrede kao djelatnosti na području Grada. Poljoprivreda je u Gradu Komiži glavni korisnik raspoloživog zemljišta, proizvođač hrane kao strateškog resursa i izvor egzistencije za velik dio stanovništva, a osim navedenog, ima dominantan utjecaj na mogućnosti upravljanja održivim razvojem, zaštitu okoliša i očuvanje biološke raznolikosti. Najčešće i najrazvijenije poljoprivredne grane u Komiži su vinarstvo i maslinarstvo, a sve više raste i voćarstvo, što je zapravo uvjetovano mediteranskom klimom i prostornim smještajem (struktura tla). Iz podataka prikupljenih intervjuiranjem ključnih dionika na području Grada Komiže kao drugi problem, a samim time i prijedlog za razvoj poljoprivrednih djelatnosti, nametnula se slaba suradnja sektora poljoprivrednih i uslužnih djelatnosti.

U nastavku slijedi prikaz podataka o broju PG-a na području Grada Komiže te udio u ukupnom broju PG-a na području SDŽ.

Tablica 12: Broj poljoprivrednih gospodarstava prema tipu

Naselje	Druge pravne osobe*	OG	Obrt	SOPG**	Trgovačko društvo	Zadruga	Ukupan zbroj
Biševo	0	3	0	0	0	0	3
Borovik	0	5	0	0	0	0	5
Duboka	0	2	0	0	0	0	2
Komiža	0	81	0	0	0	1	82
Oključna	0	1	0	0	0	0	1
Podhumlje	0	9	2	0	2	0	13
Podšpilje	0	3	0	0	0	1	4
Sveti Andrija	0	1	0	0	0	0	1
Žena Glava	0	7	1	0	0	0	8
Ukupno	0	112	3	0	2	2	119
Ukupno SDŽ	7	12901	78	69	202	50	13307
Udio Grada Komiže u SDŽ	0.00%	0.87%	3.85%	0.00%	0.99%	4.00%	0.89%

* Druge pravne osobe (crkva, vojska, obrazovne ustanove i dr.)

** Samoopkrbno poljoprivredno gospodarstvo (SOPG)

Izvor: Smart city strategija Grada Komiže

Na području Grada Komiže na dan 31. prosinca 2020. godine bilo je registrirano 119 poljoprivrednih gospodarstava. Najveći dio PG-a registriran je kao obiteljsko gospodarstvo (109), dok su ostali registrirani kao obrt (3), trgovačko društvo (2) te kao zadruga (2).

Za potrebe poticanja poljoprivredne djelatnosti, 2011. godine osnovan je LAG Škoji. Neprofitna organizacija čija je temeljna zadaća decentralizirana raspodjela sredstava iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj putem LEADER/CLLD mjere. Članovi LAG-a Škoji dolaze iz javnog, gospodarskog i civilnog sektora, a struktura organizacije postavljena je tako da niti jedan sektor nema više od 49% glasačkih prava. Lokalna akcijska grupa Škoji osnovana je u ožujku 2011. godine pod nazivom LAG Hvar, a pridruživanjem otoka Visa, 2013. godine, LAG Hvar mijenja ime u LAG Škoji što prema lokalnom dijalektu znači „otoci“. 2014. godine pridružuje se i Općina Šolta čime LAG poprima svoj konačan oblik koji pokriva kopno, more i arhipelag tri veća naseljena otoka (Hvar, Vis i Šolta) sa sedam jedinica lokalne samouprave koje uključuju gradove Hvar, Komižu, Stari Grad i Vis te općine Jelsu, Sućuraj i Šoltu.

Kao najznačajniji recentni projekti LAG-a Škoji ističu se:

- **O-kupi otok** - jedinstvena platforma za promociju otočnih proizvoda koja spaja proizvođače i kupce; inicijativa za pokretanje projekta krenula je od LAG-a i FLAG-a Brač, a projektu su se priključili LAG i FLAG Škoji; ideja o povezivanju proizvođača i kupaca proširila se idejom o povezivanju otoka u svojevrsnu otočnu regiju kako bi se stvorila prepoznatljiva ponuda, namijenjena stanovnicima i posjetiteljima otoka, kao i svim ljubiteljima otoka i otočnih proizvoda; svrha projekta je okupiti otoke, okupiti proizvođače, OPG-ove i ribare, povezati ih s kupcima i omogućiti im kupnju domaćih otočnih proizvoda kroz jedinstvenu internetsku platformu (stranicu) O-kupi otok
- **Ponuda Škoja** - Ponuda Škoja nastala je na poticaj članova LAG-a i FLAG-a Škoji kako bi se stvorila platforma koja okuplja lokalne, otočne (Hvar, Vis i Šolta) OPG-ove, ribare i proizvođače te ih povezala s kupcima; otvorena je *facebook* stranica Ponuda Škoja kao odgovor na izvanrednu situaciju s COVID-19 epidemijom

2.3.6. Turizam

Turizam danas ima značajnu ulogu kako u gradskom gospodarstvu tako i u općenitom razvoju Grada. Turizam Grada Komiže karakteriziraju kulturno-povijesne znamenitosti, prirodna baština, tradicionalna događanja, tradicionalna komiška kuhinja, sportsko-rekreacijske aktivnosti te prostorni položaj. Osim ribarstva i 3S turizma (sea, sand, sun - more, pijesak, sunce), posljednjih se godina razvija i agroturizam.

Razvojem turizma, osmišljavanjem turističke ponude te promocijom Komiže kao turističke destinacije bavi se Turistička zajednica Grada Komiže (TZG Komiža). Kao ključne elemente turističke ponude koji su unaprijedili komiški turizam važno je izdvojiti proglašenje otoka Visa i viškog arhipelaga UNESCO Geoparkom Viški arhipelag te izgradnja i otvaranje budućeg Centra za posjetitelje Modra špilja - Biševo.

Projekt izgradnje Centra za posjetitelje Modra špilja na otoku Biševu s pratećim sadržajima Grad Komiža je prijavio u suradnji s Javnom ustanovom „More i krš“ Splitsko-dalmatinske županije, kao glavnim partnerom na natječaj iz Europskog fonda za ruralni razvoj, mjera 6c2.2. Promicanje održivog korištenja prirodne baštine. Partneri na projektu su Turistička zajednica grada Komiže i Plavi svijet, Institut za istraživanje i zaštitu mora. Projektni prijedlog je uspješno prošao sve faze provjere prihvatljivosti projekta i aktivnosti Središnje agencije za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije i donesena je odluka o dodjeli bespovratnih sredstava.

Neposredno nakon sjednice Vlade Republike Hrvatske održane u Splitu 4. svibnja 2018. godine potpisan je Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava za projekte financirane iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova u financijskom razdoblju 2014. – 2020. – Promicanje održivog razvoja prirodne baštine s Ministarstvom regionalnog razvoja i fondova Europske unije. Ukupna vrijednost projekta je 27.130.650,97 kuna. Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije je odobrilo dodatnih 3.887.737,97 kn za isti projekt iz Fonda za sufinanciranje provedbe EU projekata na regionalnoj i lokalnoj razini, a Ministarstvo turizma još 480.000 kn.

Temeljni turistički resursi

Temeljni turistički resursi određuju turističku ponudu pojedine destinacije i najčešće su osnovni motiv za dolazak turista. Temeljni turistički resursi Grada Komiže navedeni su u nastavku uz napomenu da su kulturno-povijesne znamenitosti i prirodna baština detaljnije razrađeni u kasnijim poglavljima no ovdje ih je nekolicina nabrojana u svrhu stvaranja slike o destinaciji:

- Kulturno-povijesne znamenitosti - ostaci potonulog broda "Teti", ostaci trgovačkog broda "Vassilios", Olupina potonulog broda Re d' Italia, Kaštel Komuna, crkve: Sv. Silvestra, Blažene Djevice Marije, Sv. Andrije, Sv. Mihovila, Sv. Nikole, Sv. Marije Gusarice, Kuća Zanchi, Arheološko nalazište Bačokovo, Gajeta Falkuša, Komiško kulturno ljeto, manifestacija Rota Palagruzona i drugo,
- Prirodna baština - UNESCO Geopark Viški arhipelag, Modra Špilja, Medvidina Špilja, otoci vulkanskog podrijetla Brusnik i Jabuka, otok Biševo, otok Palagruža, otočić Galijula, brojna i raznovrsna flora i fauna, morska i kopnena, brojne plaže, šume i drugo,
- Turistička događanja i manifestacije: kulturno-zabavne manifestacije (Rota Palagružona, Ribarska noć, Dani rogača, Komiško kulturno ljeto, Maškare, Biševska noć, Mandolina Comesa, Festival vina i otočnih proizvoda, Stand-up komedija), sportske manifestacije (Big game fishing, Street ball, Kocke, Komiška regata) te razni koncerti, predavanja i manifestacije ekološke tematike.

Promatrajući sve navedene turističke resurse za zaključiti je da Komiža ima široku turističku ponudu prilagođenu brojnim specifičnim oblicima turizma (nautički turizam, kulturni turizam, ekološki turizam, izletnički turizam, sportski turizam, lovni i ribolovni turizam, obiteljski turizam te vojni turizam) većinom (osim manifestacija) dostupnu tijekom cijele godine. Osnovni pokazatelji rezultata turizma odnose se na ostvarene dolaske i noćenja turista u odnosu na dostupne kapacitete određenog područja.

Tablica 13: Osnovni pokazatelji turizma od 2016. do 2020. godine

Kategorija	Godina				
	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Broj smještajnih jedinica	604	665	723	716	712
Broj postelja	1551	1715	2397	1899	1995
Broj dolazaka	16356	18100	19151	19343	11696
Broj noćenja	112292	122801	113206	115415	73244
Prosječni broj noćenja po postelji	72.40	71.60	47.23	60.78	36.71
Prosječni broj noćenja po dolasku turista	6.87	6.78	5.91	5.97	6.26

Izvor: TZ Grada Komiže

Pokazatelji razvoja turizma na području Grada Komiže variraju iz godine u godinu. To dokazuje i činjenica da većina podataka (osim broja dolazaka) u periodu od 2016. do 2020. godine niti konstantno pada niti konstantno raste. Značaj turizma za lokalnu zajednicu je velik jer osim poljoprivrede i ribarstva (koji su razvijeni tijekom cijele godine) većina stanovnika Grada Komiže prihode ostvaruje od turizma i s turizmom povezanim djelatnostima (smještaj, hrana i piće, zabavni sadržaji i slično).

Prema podacima TZ Grada Komiže, broj smještajnih objekata mijenjao se te kroz tri godine narastao za 18. U ukupnoj strukturi smještajnih objekata za 2020. godinu dominiraju turistički apartmani (409) i Privatne sobe (90) dok postoji samo jedan objekt registriran kao Hotel (Hotel Biševo).

Tablica 14: Dolasci i noćenja turista na području Grada Komiže prema zemlji prebivališta

	Godina									
	2016		2017		2018		2019		2020	
Zemlja prebivališta	Dolasci	Noćenja	Dolasci	Noćenja	Dolasci	Noćenja	Dolasci	Noćenja	Dolasci	Noćenja
Austrija	393	3048	424	3479	404	3001	527	3993	245	2108
Bosna i Hercegovina	197	1701	255	2058	322	2828	280	2411	229	2480
Češka	548	4924	525	4171	569	4374	596	4778	379	2991
Crna Gora	16	72	5	19	15	60	12	52	3	14
Francuska	615	2969	661	3316	865	3668	824	3506	286	1533
Hrvatska	5423	32892	5909	34842	6156	30894	6660	34921	6870	35938
Italija	541	3809	491	3398	595	3418	578	3892	170	1748
Mađarska	158	1249	206	1456	210	1401	197	1202	154	1137
Makedonija	15	86	15	88	19	138	17	111	11	83
Nizozemska	177	1224	185	1391	274	1405	224	999	69	256
Njemačka	881	6577	805	6176	1008	7555	1038	6932	445	3099
Poljska	1192	11157	1238	10857	838	7106	672	6010	534	4291
Slovačka	115	924	113	1031	147	1161	142	1078	77	562
Slovenija	1638	13670	1827	14150	1859	12892	1612	12349	877	8626
Srbija	322	4184	340	3387	414	3850	396	4532	314	2556
Velika Britanija	1027	5688	1234	9232	1219	6539	1345	7214	346	1959
Ostali	3098	18118	3867	23750	4237	22916	4223	21435	687	3863
UKUPNO	16356	112292	18100	122801	19151	113206	19343	115415	11696	73244

Izvor: TZ Grada Komiže

Prethodna tablica prikazuje strukturu dolazaka i noćenja turista prema zemlji prebivališta, a iz iste je vidljivo da najviše noćenja i dolazaka u Gradu Komiži ostvaruju “domaći” turisti te turisti iz Poljske, Slovenije, Velike Britanije i Njemačke. Veliki doprinos daje kategorija Ostali no s obzirom da u navedenu kategoriju spadaju sve zemlje koje nisu eksplicitno navedene, podatak se ne uzima kao relevantan u poretku zemalja.

Iako je navedeno da je turistička ponuda Grada Komiže, promatrajući istu kroz manifestacije, kulturno-povijesnu te prirodnu baštinu, i više nego kvalitetna i raznolika, a da su smještajni kapaciteti, prema postotku popunjenosti, dostatni, izvan smještajna ponuda može se ocijeniti kao nedostatna, jer manjka kongresnih centara, zdravstvenih/wellness kapaciteta, kvalitetno osmišljenih tematskih ruta te dodatnih sadržaja (bazeni, spa tretmani, teretane, kuglane, igraonica za djecu) koji bi Komiži kao turističkoj destinaciji omogućili višu razinu konkurentnosti i produžetak turističke sezone.

Prema informacijama prikupljenim od TZG Komiže, Komiži nedostaje i hotelski smještaj viših kategorija koji bi privukao potencijalne turiste izvan kratke ljetne sezone jer je sadašnji nedostatan, problem im je i kratka turistička sezona, manjak ponude i ljudi tijekom zime, visoke cijene prijevoza s otoka na kopno i obrnuto te saniranje i rješavanje odvoza otpada.

3. SWOT ANALIZA – GRAD KOMIŽA

PODRUČJE	PREDNOSTI	SLABOSTI	PRILIKE	PRIJETNJE
PRORAČUN	Kontinuirano stabilna razina proračunskih prihoda i rashoda; Jasni i definirani strateški ciljevi ulaganja	Neravnomjerno raspoređena proračunska ulaganja po sektorima; Nedostatak sredstava za provođenje velikih infrastrukturnih projekata; Visoki troškovi izgradnje i održavanja komunalne infrastrukture	Povećanje prihoda kroz dodatne izvore financiranja - EU fondovi; Rad na povećanju transparentnosti proračuna putem razvoja digitalnih rješenja i tehnologija;	Sporost u postupku odobravanja projektnih prijavi; Pad gospodarske aktivnosti uzrokovan COVID-19 epidemijom;
OPĆA INFRASTRUKTURA	vlastiti izvori pitke vode dobar pristup WiFi 100% stanovništva pokriveno sustavom odvoza otpada	Slaba prometna povezanost s kopnom ne postojanje uređaja za pročišćavanje otpadnih voda nefunkcionalno odlagalište otpada nepostojanje većeg reciklažnog dvorišta	uvođenje moderne infrastrukture za povezivost unaprjeđenje sustava vodoopskrbe i odvodnje iz nacionalnih izvora financiranja sanacija odlagališta otpada Šćeće projekt reciklažnog dvorišta projekt ribarske luke	Neriješeni imovinskopravni odnosi Sporost u administrativnom postupanju
GOSPODARSTVO	Program mjera poticanja razvoja poduzetništva; Snažna i dugogodišnja tradicija poduzetništva i obrtništva (veliki broj obrta u odnosu na broj stanovništva);	Nejednaka razvijenost gospodarskih sektora; Nepovoljna gospodarska struktura; Nedovoljna promocija lokalnog gospodarstva.	Razvoj poticajnog poduzetničkog okruženja kroz programe, mjere i subvencije; Ulaganja i realizacija kroz radnu zonu Ravno; Isticanje malog i srednjeg poduzetništva i obrtništva kao generatora povećanja i održanja visokog stupnja zaposlenosti; Dostupnost programa i fondova EU kao izvora financiranja projekata iz područja gospodarstva.	Spora administracija; Neriješeni imovinsko-pravni odnosi; Slaba podrška poduzetničko potpornih institucija; Nepovoljna gospodarska situacija kao posljedica pandemije Covid 19 a koja ima implikacije na rast nezaposlenosti, rezultate poslovanja u gospodarstvu, pad platežne moći i sl.; Odljev stručne i kvalitetne radne snage;

POLOŽAJ I PROMET	Luka otvorena za javni promet; Granični prijelaz; Atraktivan položaj za realizaciju pomorske infrastrukture.	Nepovoljan položaj (otočna i prometna izoliranost); Nedovoljno razvijena prometna infrastruktura;	Mogućnost realizacije brojnih morskih luka i pomorske infrastrukture ; Idealni uvjeti za realizaciju biciklističkih staza.	Slaba povezanost ruralnih naselja s gradom; Sigurnost u prometu.
PRIRODNI RESURSI I TURIZAM	Prirodna područja očuvane biološke raznolikosti; Iznimno snažna i razvijena turistička ponuda; Bogatstvo prirodnih resursa; Očuvana i prepoznatljiva kulturno-povijesna baština; Konstantan rast broja noćenja i dolazaka;	Nedostatnost sadržaja više kategorije; Veliki pritisak turističkih djelatnosti na prirodni i javni prostor Manjak obrazovanih turističkih djelatnika; Visoka sezonalnost turističke ponude.	Izgradnja i obnova plaža i popratne infrastrukture; Dodatno promoviranje prirodne i kulturne baštine; Razvitak dodatnih turističkih sadržaja više razine koji bi privukli nove goste; Zaštita prirode i okoliša putem ideja održivog razvoja i zelene infrastrukture.	Ljudski faktor kao prijetnja očuvanju prirodnih resursa; Masovna apartmanizacija, devastacija okoliša; Devastacija prirodnih znamenitosti; Veliki pritisak turizma na prirodni i javni prostor; Masovni turizam.
DRUŠTVO	Demografske i socijalne mjere koje provodi Grad; Razvijen predškolski obrazovni sustav (vrtić); Briga o starijima i nemoćnima (Centar za pomoć u kući Komiža); Dom zdravlja i ljekarna; Velik broj i raznolikost udruga te sve veća važnost njihovog djelovanja;	Loša demografska slika (trend depopulacije i starenja stanovništva); Nezaposlenost mladih osoba (sezonski rad); Nedostatak kvalificirane radne snage; Nedostatak ukupne zdravstvene zaštite; Nepostojanje stambenog fonda za socijalno ugrožene kategorije	Subvencije i mjere poticanja za poboljšanje demografske slike; Unaprjeđenje kvalitete života; Unapređenje sustava socijalne skrbi za najstarije i ranjivo stanovništvo; Razvoj kapaciteta udruga i civilnog društva u organiziranju kulturno-društvenih aktivnosti; Dostupnost strukturnih fondova i novih programa Unije kao izvora financiranja projekata iz područja društvenih djelatnosti	Nefleksibilni obrazovni sustav i neusklađenost sa stvarnim potrebama tržišta rada; Tržište rada orijentirano samo na nekoliko djelatnosti; Negativan prirodan priraštaj;

4. POPIS PRIORITETA DJELOVANJA U PODRUČJU NADLEŽNOSTI

Prioriteti djelovanja definirani su temeljem strateških ciljeva Smart city strategije Grada Komiže kao hijerarhijski nadređenog akta. Pri tome je naglasak stavljen na razvoj grada Komiže koji će se temeljiti na postojećim resursima unaprijeđenim implementacijom pametnih, inovativnih rješenja u područja ključna za razvoj grada. Mjerama se želi unaprijediti poslovanje gradske uprave, javnu komunalnu i ostalu infrastrukturu, povećati kvalitetu života, potaknuti građanstvo na sudjelovanje u razvoju grada, jačati kapacitete OCD-a te dodatno osnažiti ključne sektore gospodarstva - turizam, poljoprivredu i ribarstvo.

Sukladno navedenom, strateški ciljevi usmjereni dostizanju iste su:

Strateški cilj 1.	Uključiv Grad koji pametno i participativno upravlja razvojem
Strateški cilj 2.	Ekonomski prosperitetan grad koji pametno upravlja vlastitim kapacitetima
Strateški cilj 3.	Pametno i održivo upravljanje prirodnim, kulturnim i infrastrukturnim resursima

Strateški cilj 1: Uključiv Grad koji pametno i participativno upravlja razvojem

Prvi cilj razvoja Komiže usredotočen je na upravljanje razvojem i osnaživanje kapaciteta Gradske uprave i svih stanovnika.

Unutar ovog strateškog cilja dodatno su osmišljena dva specifična:

- Specifični cilj 1.1. Grad jednakih mogućnosti i uključivog stanovništva
- Specifični cilj 1.2. Grad pametne gradske uprave

Specifični cilj 1.1. Grad jednakih mogućnosti i uključivog stanovništva	Mjera 1.1.1. Poticanje stanovništva na aktivno sudjelovanje u razvoju grada
	Mjera 1.1.2. Podizanje razine zdravstvenih i socijalnih usluga
	Mjera 1.1.3. Aktivan rad s mladima i poticanje na ostanak i osnivanje obitelji
Specifični cilj 1.2. Grad pametne gradske uprave	Mjera 1.2.1. Sustavno informiranje građana i posjetitelja
	Mjera 1.2.2. Digitalna transformacija poslovanja gradske uprave
	Mjera 1.2.3. Jačanje suradnje grada Komiže s ključnim dionicima

Strateški cilj 2: Ekonomski prosperitetan grad koji pametno upravlja vlastitim kapacitetima

Drugi cilj razvoja odnosi se na prepoznavanje vlastitih gospodarskih potencijala te upravljanje istima kako bi Komiža bila ekonomski prosperitetan grad.

Unutar ovog strateškog cilja dodatno su osmišljena dva specifična:

- Specifični cilj 2.1. Institucionalni razvoj i poticanje gospodarske suradnje usmjeren na planiranje ključnih gospodarskih sektora, poticanje povezivanja ključnih dionika razvoja te izgradnju i opremanje poslovne infrastrukture,
- Specifični cilj 2.2. Pametan razvoj ključnih sektora gospodarstva - turizma, poljoprivrede i ribarstva.

Specifični cilj 2.1. Institucionalni razvoj i poticanje gospodarske suradnje	Mjera 2.1.1. Planiranje razvoja ključnih gospodarskih sektora
	Mjera 2.1.2. Povezivanje ključnih dionika gospodarskog razvoja
	Mjera 2.1.3. Izgradnja i opremanje poslovne infrastrukture
Specifični cilj 2.2. Pametan razvoj ključnih sektora gospodarstva	Mjera 2.2.1. Pametni turizam
	Mjera 2.2.2. Unaprjeđenje i pametan razvoj poljoprivrede i ribarstva

Strateški cilj 3: Pametno i održivo upravljanje prirodnim, kulturnim i infrastrukturnim resursima

Treći strateški cilj usmjeren je unaprjeđenju komunalnih usluga, razvoju komunalne, IKT, prometne i ostale infrastrukture te održivom i pametnom upravljanju lokalnim resursima - prirodnim i kulturnim.

Unutar ovog strateškog cilja također su osmišljena dva specifična:

- Specifični cilj 3.1. Uspostava pametne komunalne i prometne infrastrukture
- Specifični cilj 3.2. Sustavno upravljanje prirodnim i kulturnim resursima

Specifični cilj 3.1. Uspostava pametne komunalne i prometne infrastrukture	Mjera 3.1.1. Učinkovito gospodarenje otpadom
	Mjera 3.1.2. Održiv sustav vodoopskrbe i odvodnje

	Mjera 3.1.3. Efikasan elektroenergetski sustav
	Mjera 3.1.4. Unaprjeđenje prometnog sustava
	Mjera 3.1.5. Upravljanje infrastrukturom u javnom vlasništvu
Specifični cilj 3.2. Sustavno upravljanje prirodnim i kulturnim resursima	Mjera 3.2.1. Unaprjeđenje i digitalizacija kulturnih resursa
	Mjera 3.2.2. Pametno upravljanje prirodnim resursima

Navedeni ciljevi, bazirani na principima pametnog grada, osigurati će ukupan razvoj grada Komiže jer su sveobuhvatni, valoriziraju snage prostora, te prepoznaju prilike digitalnog razvoja i poboljšanja kvalitete života i upravljanja lokalnim razvojem. Ciljevi su usklađeni s novom nacionalnom razvojnom strategijom 2030 na razini Republike Hrvatske. Cilj unaprjeđenja i dodatnog razvoja gospodarskih segmenata za koje je Komiža geografski, prostorno ili tradicijski uvjetovana u skladu je s ciljem održivog gospodarstva i društva. Zdravlje građana i briga o socijalnim kategorijama te mladima (Cilj 1) u skladu je s 2. razvojnim smjerom nacionalne strategije gdje su jasno naglašene kategorije zdravlja i kvalitetnog života te demografske revitalizacije odnosno rad s mladima s ciljem izgradnje poticajnog okruženja za mlade i obitelj. Digitalna transformacija gospodarstva odnosno treći razvojni smjer spomenut u nacionalnoj razvojnoj strategiji u planu razvoja grada Komiže ogleda se u dijelu digitalne tranzicije društva i gospodarstva odnosno brige o čistoj energiji spomenute u cilju 1 i 2. Završno, županijski ustroj zemlje i nužan nastavak decentralizacije jedan je od ključnih razvojnih ciljeva RH koji se očituje u 4. razvojnom smjeru koji potiče ravnomjeran regionalni razvoj kao “nezaobilazne sastavnice održivog i trajnog rasta, demografskog oporavka i smanjivanja socijalnih razlika”, a on se provlači kroz cijelu smart city strategiju obzirom da je razvoj temeljen na vlastitim lokalnim kapacitetima.

5. MJERE PROVEDBENOG PROGRAMA

Unutar prioriteta definirane su mjere i aktivnosti koje će se provoditi u narednom razdoblju kako bi se prioriteti ostvarili.

5.1. Strateški cilj 1.:

Mjere usmjerene ostvarenju strateškog cilja 1. Uključiv Grad koji pametno i participativno upravlja razvojem

Specifični cilj 1.1. Grad jednakih mogućnosti i uključivog stanovništva

Mjera 1.1.1. Poticanje stanovništva na aktivno sudjelovanje u razvoju grada

Aktivnosti:

1. Poticanje organizacija civilnog društva na sudjelovanje u razvoju grada

Aktivno sudjelovanje građana u razvoju grada neostvarivo je bez angažmana i proaktivnosti organizacija civilnog društva. Gradska uprava sa svoje strane razvoj navedenih organizacija može potaknuti mjerama kao što su - provedba zajedničkih izobrazbi tijela javne vlasti i OCD-a o transparentnosti rada i poticanju suradnje.

2. Poticanje stanovništva na sudjelovanje u razvoju grada

Uključivanje građana na jasan i transparentan način putem organizacije tribina i rasprava na kojima građani mogu artikulirati teme od važnosti za razvoj svakog aspekta grada unaprijediti će trenutno društveno okruženje i pomoći će pri stvaranju aktivne građanske kulture.

3. Uvođenje rada s mladima vezano uz temu razvoja aktivnog građanskog društva i mogućnosti aktivnog uključivanja u rad s gradskom upravom

Uključivanje mladih u rad s gradskom upravom izravno im omogućava izražavanje svojeg stava i utjecanje na formiranje projekata koji su njima u interesu. Osim donošenja aktivnih politika za mlade u cilju razvoja participativne kulture grad će proaktivno pristupiti komunikaciji s mladima te na taj način poticati njihov angažman u kontekstu razvoja aktivnog građanskog društva.

Mjera 1.1.2. Podizanje razine zdravstvenih i socijalnih usluga

Aktivnosti:

1. Jačanje pristupačnosti za osobe s invaliditetom

S obzirom na postojeće zapreke Komiži potrebno je poboljšati infrastrukturu dostupnu osobama s invaliditetom. Primarno treba razmotriti koju je ključnu gradsku infrastrukturu potrebno prilagoditi osobama s invaliditetom te u konzultacijama s predstavnicima organizacija civilnog društva iz područja osoba s invaliditetom napraviti plan prilagodbe infrastrukture i opseg potrebnih investicija.

2. Sufinanciranje i subvencioniranje prijevoza s Komiže i u Komižu za skupine u nepovoljnom položaju

Komiža, kao specifična otočna sredina, kao jednu od glavnih prednosti, ali i prepreka ima u udaljenosti od kopna. Troškovi prijevoza su stoga značajno veći nego što bi bili u cestovnom prijevozu, a to se pogotovo odnosi na skupine koje su zbog svojih socioekonomskih okolnosti u nepovoljnom položaju te imaju izražene potrebe za uslugama koje na otoku nisu dostupne. Takve usluge često se odnose i na osobe sa smanjenom mobilnosti koje zbog svojih problema imaju dodatno povišene troškove prijevoza. Grad Komiža će navedenim skupinama prema unaprijed određenim i transparentnim socioekonomskim kriterijima sufinancirati i subvencionirati troškove prijevoza s Komiže i u Komižu.

3. Jačanje zdravstvene zaštite

Zdravstvena zaštita građana Komiže posebno je izražena tema tijekom krize uzrokovane COVID-19 virusnom bolešću, ali je svakako tema o kojoj ni inače ne smije biti prijepora. Ostvarivanje najbolje moguće zdravstvene zaštite na razini Komiže, ali i na razini čitavog otoka potrebno je kako bi se

osigurala pravodobnost u dijagnostičkoj, ali i preventivnoj grani zdravstvene zaštite. Trenutačni izostanak laboratorija za vađenje krvi na razini otoka uvelike stvara probleme građanima za lošeg vremena te ovisnosti o jednom sredstvu transporta uzorka. Grad će stoga, na razini otoka uspostaviti laboratorij za vađenje krvi kako bi se građanima omogućila najbolja moguća zdravstvena zaštita.

4. Rekonstrukcija – Bašta

Kao socijalno osvijestena sredina koja posebno brine o ugroženim skupinama, Komiža će nastaviti postojeće programe pružanja pomoći socijalno ugroženim skupinama. Financiranje programa za pružanje pomoći starijim osobama koje žive same u kućanstvima, financiranje edukacija i dodatnog školovanja za dugoročno nezaposlene te financiranje programa udruga koje se bave socijalno ugroženim skupinama pomoći će u osnaživanju osjetljivih skupina i njihovoj uključenosti u aktivno društvo.

Mjera 1.1.3. Aktivan rad s mladima i poticanje na ostanak i osnivanje obitelji

Aktivnosti:

1. Stipendiranje deficitarnih zanimanja

Grad će aktivno sudjelovati u obrazovanju mladih te ih usmjeravati prema obrazovanju koje im pomaže u boljoj zapošljivosti i većem doprinosu zajednici. S obzirom na strukturu zaposlenosti i obrazovanja stanovnika ustanovljena je potreba za poboljšanjem suradnje s visokim učilištima. S obzirom na postojeće kapacitete grada Komiže, kao područja u kojima bi takva suradnja bila povoljna ističu se poljoprivreda, pomorstvo, turizam i ekologija.

2. Ostvarivanje suradnje s visokim učilištima

Suočeni s rastućim brojem mladih ljudi koji odlaze iz Komiže, Grad mora proaktivno djelovati i politike kroviti kako bi olakšao život mladima koji ostaju u Komiži te privukao nove mlade obitelji. Nedostatak osnovnih uvjeta kao što su osigurano zaposlenje te prostori za stanovanje mladih obitelji trenutno su najveće prepreke ostvarenju tih ciljeva. Proaktivna politika poticanja poduzetništva može se manifestirati u vidu pružanja olakšica svim poduzetnicima, oslobođenja komunalnih doprinosa i davanja te davanje financijskih poticaja novim poduzetnicima, a cilj iste je povećati zaposlenost i broj radnih mjesta u Komiži. Davanjem nagrada za novorođenčad dalje će se djelovati na poboljšanje materijalnih uvjeta mladih obitelji

3. Podrška i privlačenje mladih za ostanak i osnivanje obitelji

Problematika mladih obitelji koje žele ostati u Komiži i ovdje graditi svoju budućnost prepoznata je u Gradu. Nedostatak prostora za kvalitetan život uslijed porasta turističke aktivnosti, nedostatak građevinskih zemljišta te visoke cijene gradnje otežavaju situaciju građanima. Zbog toga je nužno da Grad uloži u izgradnju stanova na za to osiguranom zemljištu po modelu društveno poticane stanogradnje sufinancirane iz nacionalnih ili europskih sredstava. Po izgradnji stanova primjenjivat će se model davanja stanova u najam po povlaštenim cijenama mladim obiteljima kojima će se potom isplaćene rate najma uračunavati u konačnu cijenu otkupa stana.

4. Izgradnja dječjeg igrališta i dječjeg parka

Grad će uložiti projektom izgradnje dječjeg igrališta te dječjeg parka stvoriti kvalitetnu društvenu infrastrukturu za mlade. Dječje igralište, kao značajan faktor lokomotornog sustava djece od izrazite je koristi za rekreativne svrhe djece te će se njegovom izgradnjom dodatno doprinijeti podizanju razine kvalitete infrastrukture u Komiži.

5. Uređenje Dječjeg vrtića Komiža

Realizacija projekta uređenja Dječjeg vrtića Komiža jedan je od kapitalnih projekata na području grada Komiže posljednjih godina. Građevinsko uređenje i opremanje zgrade dječjeg vrtića (prizemlja i prvog kata koji se do sada nije koristio zbog oštećenog krova) omogućit će organizaciju cjelodnevnog odgojno-obrazovnog programa što će rezultirati otvaranjem 3 nova radna mjesta (prema satima rada).

Specifični cilj 1.2. Grad pametne gradske uprave

Mjera: 1.2.1. Sustavno informiranje građana i posjetitelja

Aktivnosti:

1. Ploča (platforma) za informiranje građana-digitalni displej

Uključivanje građana u aktivnosti u Komiži postići će se i većom razinom informiranosti. Izradom i montažom digitalnog displeja s informacijama o gradskim novostima te događanjima poboljšat će transparentnost. Navedeni info displej poslužit će i posjetiteljima otoka, a to se pogotovo odnosi na razdoblje turističke sezone, s obzirom da će informacije biti dostupne i na stranim jezicima te će se moći bolje informirati o svim gradskim znamenitostima, njihovoj lokaciji na integriranoj karti te pronaći kontakte za sve bitne institucije.

2. Redizajn mrežne stranice i društvenih mreža

Pružanje informacija na jasan i transparentan način putem mrežnih stranica grada, stalno unaprjeđivanje kvalitete sadržaja na stranicama te stvaranje tzv. vodiča za ostvarivanje usluga za građane koji će biti dostupni na mrežnim stranicama omogućit će građanima bolje razumijevanje uloge Grada i poboljšati komunikaciju Grada s građanima. Redizajniranjem mrežnih stranica Grada na način da se na istima nalaze popisi usluga, predstavljeni na vizualno atraktivan način s uključenim opisom te vodičem za ostvarivanje navedenih usluga, predviđenim prostorom za implementaciju poveznica za e-usluge Grada, kalendar s planiranim događanjima i novostima iz Komiže.

Mjera: 1.2.2. Digitalna transformacija poslovanja gradske uprave

Aktivnosti:

1. Digitalizacija gradske uprave uspostavljanjem Smart City platforme

Kako bi Grad bio u što većoj mogućnosti pružati kvalitetne usluge svojim građanima te kako bi se poboljšala ne samo dostupnost već i transparentnost svih usluga, nužno je digitalizirati gradsku upravu. Uspostavljanje Smart City platforme nužno je kako bi se ostvarili ciljevi gradske uprave i digitaliziralo pružanje usluga građanima.

2. Edukacije o digitalizaciji (škola i knjižnica)

Kako bi se osigurao učinak provedbe digitalizacije gradske uprave i gradskih usluga, nužno je provesti edukacije za građane o prednostima digitalizacije, ali i načinima korištenja digitalnih tehnologija i novih e-usluga. Organizacijom radionica na temu načina korištenja novih tehnologija za stariju populaciju te provođenje edukacije digitalne pismenosti u školama omogućit će se digitalna pismenost svih dobnih skupina u Komiži.

3. Baza projekata svih institucija na razini čitave Komiže

Trenutno su sve institucije u Komiži segmentirane te je prisutan manjak koordinacije oko strateških projekata na razini čitave zajednice. Uspostavljanjem baze projekata koju će koristiti sve institucije koje djeluju u Komiži omogućit će zdravije temelje za suradnju. Osim toga, implementacija baze projekata doprinijet će fokusiranju djelovanja i planiranja projekata s obzirom na to da će više institucija djelovati u istom smjeru istovremeno, a to će dovesti i do kvalitetnije realizacije. Umrežavanje postojećih institucija ključno je za ujednačen razvoj Komiže u svim aspektima

Mjera: 1.2.3. Jačanje suradnje grada Komiže s ključnim dionicima

Aktivnosti:

1. Povezivanje s nacionalnim dionicima u području otočnog razvoja i ribarstva

Komiža kao najmanji grad u državi najveću mogućnost glasne artikulacije svojih potreba i problema ima u udruživanju na nacionalnoj razini s ostalim dionicima, sukladno područjima u kojima je Komiža svojevrsni predvodnik (primjerice ribarstvo) te područjima održivog i ekološkog razvoja. Preuzimanjem inicijative u formiranju navedenih udruženja Komiža može izgraditi reputaciju autoriteta u navedenim

područjima što joj omogućuje značajno povoljniju poziciju prilikom utjecanja na smjer u kojem se razvijaju nacionalne politike.

2. Uključivanje u međunarodne inicijative koje potiču održivi razvoj otoka (Global Island Partnership, Clean Energy for EU Islands Initiative, Smart Island Initiative)

Osim povezivanja s nacionalnim dionicima, gradska uprava će aktivno tražiti članstvo u raznim međunarodnim organizacijama i inicijativama koje problematiku otoka artikuliraju na razini Europske unije i Ujedinjenih naroda. Iako se ne može očekivati značajan utjecaj Komiže na donošenje međunarodnih politika, članstvo u navedenim inicijativama može pomoći pri boljem usvajanju najboljih praksi te podizanju međunarodne reputacije Komiže te otoka Visa kao poželjne destinacije za turizam i poduzetništvo okrenute zelenim i održivim tehnologijama i metodama.

Strateški cilj 2.: Mjere usmjerene ostvarenju strateškog cilja 2. Ekonomski prosperitetan grad koji pametno upravlja vlastitim kapacitetima

Specifični cilj: 2.1. Institucionalni razvoj i poticanje gospodarske suradnje

Mjera: 2.1.1. Planiranje razvoja ključnih gospodarskih sektora

Aktivnosti:

1. Donošenje strateškog dokumenta usmjerenog razvoju turizma

Grad trenutno nema odgovarajući strateški dokument razvoja turizma. Kako bi se navedeni problem riješio, potrebno je, u suradnji s TZ Komiža i relevantnim turističkim subjektima, izraditi strateški dokument usmjeren razvoju turizma koji će obavezno sadržavati:

- analizu trenutnog stanja s popisom turističke resursne osnove (prirodni i antropogeni resursi),
- opis željenog stanja (usklađen sa stvarnim mogućnostima i potrebama zajednice),
- razvojne ciljeve, mjere i aktivnosti .

2. Donošenje strateškog dokumenta usmjerenog razvoju poljoprivrede i ribarstva

S obzirom na važnost poljoprivrede i ribarstva u gospodarstvu grada Komiže te na utvrđene probleme u navedenim sektorima, kroz analizu se izdvajaju nedostaci u načinu upravljanja i organizaciji poljoprivrede i ribarstva. Temeljni nedostatak, ispravkom kojeg bi se točno odredili smjerovi, načini i mogućnosti razvoja ribarstva i poljoprivrede je nepostojanje strateškog dokumenta usmjerenog razvoju poljoprivrede i ribarstva, a u suradnji s LAG-om i FLAG-om Škoji te subjektima u poljoprivredi i ribarstvu.

3. Donošenje programa razvoja i poticanja poduzetništva

Iako se u Komiži širu javnost redovito potiče na pokretanje vlastitog poslovanja te se financijskim sredstvima pomaže rad poduzetnika, potrebno je osmisliti Program razvoja i poticanja poduzetništva koji će biti usmjeren na stvaranje povoljnog poduzetničkog okruženja za djelovanje poduzetnika, razvijanje poduzetničke klime i osiguranje preduvjeta za razvoj poduzetničkih sposobnosti na području grada.

4. Brendiranje destinacije

Izgradnja imidža grada kao eco friendly destinacije te osmišljavanje jedinstvenog brenda za označavanje komiških proizvoda. Potrebno je utvrditi snage i slabosti destinacije kao tržišne marke, trendove na tržištu, napraviti detaljnu analizu stanja (dionika razvoja, performansi, komunikacije, potencijalnih konkurenata, kupaca, iskustava), osmisliti strategiju pozicioniranja Komiže kao eco friendly destinacije te metode promocije. Slijedom navedenog, osmislit će se vizija, novi vizualni i verbalni identitet, izraditi promotivni materijali, integrirati brend u društvenu, ekonomsku, turističku i političku sferu te ga komunicirati prema ciljnim skupinama.

Mjera: 2.1.2. Povezivanje ključnih dionika gospodarskog razvoja

Aktivnosti:

1. Jačanje suradnje s regionalnom razvojnom agencijom

Obzirom da grad Komiža nema osnovanu vlastitu razvojnu agenciju niti dostatne kapacitete za prijavu i provedbu većeg broja projekata sufinanciranih međunarodnim i nacionalnim sredstvima potrebno je

ojačati partnerstvo s regionalnom razvojnom agencijom. Javna ustanova RERA S.D. za koordinaciju i razvoj Splitsko-dalmatinske županije - JU RERA treba postati faktor i brendirati se kao partner za projekte otočnosti, ribarstva i održivog razvoja te sudjelovati u istima.

2. Medusektorsko povezivanje s naglaskom na uslužni i poljoprivredni sektor

Analizom stanja te intervjuima provedenim s ključnim dionicima gospodarstva grada Komize utvrđen je problem nepovezanosti dionika ključnih za razvoj gospodarstva. Potrebno je osnovati sustav lokalnog partnerstva na čelu s radnom skupinom izabраниh predstavnika gospodarskih subjekata u kojemu će ulogu partnera imati i Jedinstveni upravni odjel Grada Komize.

Mjera: 2.1.3. Izgradnja i opremanje poslovne infrastrukture

Aktivnosti:

1. Izgradnja poslovno-servisne građevina u dijelu radne zone Ravno

Projektom je predviđena izgradnja nautičkog centra sa suhim vezom brodica do 14 m dužine i zgradom s pratećim sadržajima unutar Radne zone "Ravno". U planiranoj građevini predviđaju su sadržaji: hangar za potrebe Nautičkog centra Komiza d.o.o., hangar za potrebe održavanja i popravaka brodova, hangar sa skladištima različitih veličina, mehanička radiona, prostori za radnike na brodovima (domaće i vanjske) – garderobe, sanitarije i prostori za odmor.

2. Izgradnja objekta za smještaj sezonskih radnika

Zbog sve većih potreba za sezonskim radnicima na području Komize od kojih je veliki broj sezonskih djelatnika društva Nautički centar Komiza d.o.o. veliki broj istih dolazi iz drugih dijelova Republike Hrvatske te postoji izrazita potreba za rješavanjem njihovog stambenog pitanja za vrijeme obavljanja poslovnih obaveza.

3. Izgradnja novog prihvatnog centra u Mezoportu

Za potrebe posjetitelja Modre špilje na otoku Biševu izgradit će se i opremit prihvatni centar. Potreba za izgradnjom pojavila se uslijed konstantnog povećanja broja posjetitelja

Specifični cilj: 2.2. Pametan razvoj ključnih sektora gospodarstva

Mjera: 2.2.1. Pametni turizam

Aktivnosti:

1. Razvoj specifičnih oblika turizma

Turistička ponuda Grada Komize gledajući kroz manifestacije, kulturno-povijesnu te prirodnu baštinu kvalitetna je i raznolika. Smještajni kapaciteti, prema postotku popunjenosti, dostatni su no izvan smještajna ponuda može se ocijeniti kao nedostatna, jer manjka kongresnih centara, zdravstvenih/wellness kapaciteta, kvalitetno osmišljenih tematskih ruta te dodatnih sadržaja koji bi Komizi kao turističkoj destinaciji omogućili višu razinu konkurentnosti i produžetak turističke sezone.

2. Osmišljavanje, označavanje, ucertavanje i digitalizacija biciklističkih i pješačkih staza s integriranim znamenitostima

Sukladno rastućem trendu cikloturizma, a obzirom da cikloturisti u većem intenzitetu od drugih turista koriste proizvode domaćih proizvođača (lokalnih OPG-a i slično), lokalnu ugostiteljsku ponudu te posjećuju lokalne trgovine, obrte i pogone, potrebno je razviti ponudu usmjerenu privlačenju takvih zainteresiranih skupina.

3. Obnova i prezentacija "Jastožera" na Otoku Brusniku

Uređenje i prezentacija kamenih jastožera na otoku Brusniku koje predstavljaju jedinstveni spomenik bogate ribarske baštine komičkih ribara, njihovih znanja i vještina. Jastožeri su nastali iz podmorskih kanala kroz koje morska voda prodire na površinu, kada su ih komički ribari ogradili te tako dobili bazene za čuvanje ulovljenih jastoga.

4. Razvoj platforme za turističku zajednicu

Uloga turističke zajednice grada Komize je promocija Komize kao turističke destinacije te provođenje aktivnosti koje se odnose na upravljanje i razvoj turizma na području grada. Kako bi se unaprijedilo

poslovanje TZ Komiže osmislić će se inovativna internet platforma TZ-a koja će služiti kao multiplatforma jedinstvena za promociju te prodaju usluga i proizvoda proizašlih iz, za Komižu ključnih, sektora gospodarstva - turizma, poljoprivrede i ribarstva.

5. Izgradnja Centra za posjetitelje Modra špilja na otoku Biševu s pratećim sadržajima

Projektom izgradnje Centra za posjetitelje Modra špilja na otoku Biševu unaprijedit će se gospodarsko-društveni razvoj otoka Biševa i Visa te povećati kvaliteta života lokalnog stanovništva uz održivo korištenje prirodne baštine. U okviru projekta predviđena su ulaganja u izgradnju Centra za posjetitelje koji sadrži interpretacijski, ugostiteljski i smještajni dio, i u uređenje posjetiteljske infrastrukture – tematsko poučna staza s odmorištima, sjenicama, vidikovcima, signalizacijom i info tablama.

Mjera: 2.2.2. Unaprjeđenje i pametan razvoj poljoprivrede i ribarstva

Aktivnosti:

1. Poticanje na bavljenje poljoprivredom i ribarstvom

Gradska uprava Grada Komiže u suradnji s LAG-om i FLAG-om Škoji te poljoprivrednim i ribarskim zadrugama organizirat će set edukativnih aktivnosti (predavanja i radionice) kako bi širu javnost potaknuli na bavljenje poljoprivredom i ribarstvom. Osnovni ciljevi predavanja su upoznavanje s mogućnostima za bavljenje navedenim sektorima gospodarstva dok će radionice biti koncipirane na način da zainteresirani budući poljoprivrednici i ribari na terenu dobiju uvid u funkcioniranje poljoprivrednog gospodarstva te provedu dan u ribolovu s ribarima. Program poticanja za bavljenje poljoprivredom i ribarstvom bit će usmjeren na bolje korištenje poljoprivrednih površina u svrhu povećanja primarne poljoprivredne proizvodnje i podizanja stupnja prerade poljoprivrednih i ribarskih proizvoda kroz proizvodnju hrane, povećanje konkurentnosti, podizanje kvalitete života i proširenje gospodarskih programa na području grada.

2. Izgradnja otkupne stanice s hladnjačom za voće i povrće

Komiži nedostaju skladišni kapaciteti i kapaciteti za kasiranje, pakiranje i preradu voća i povrća. Skladišni kapaciteti obično su u vlasništvu trgovaca (preprodavača), a ponekad su u vlasništvu samih proizvođača. Kako bi se navedeni problem riješio, potrebno je potaknuti udruživanje proizvođača i pružiti im potporu u izgradnji moderne otkupne stanice s hladnjačom (opremljena ULO sustavom (Ultra Low Oxygen) i sustavom za regulaciju vlage, koji omogućuju kvalitetnije i dugotrajnije čuvanje svježeg voća i povrća), skladišnim kapacitetima te modernom sortirnicom i pakirnicom koja će omogućavati pakiranje u specijalne ambalaže prema potrebama tržišta. U otkupnoj stanici poljoprivrednici će moći skladištiti i prodavati svoje proizvode, bez prethodno ugovorene kupoprodaje.

3. Organizacija obrazovnih aktivnosti za pametno bavljenje poljoprivredom (upravljanje nasadima) i korištenje moderne tehnologije

Gradska uprava Grada Komiže u suradnji s LAG-om Škoji, Poljoprivrednom savjetodavnom službom Split i poljoprivrednim zadrugama s područja grada organizirat će niz obrazovnih aktivnosti (predavanja i radionice) usmjerenih poljoprivrednicima kako bi im se omogućio uvid u moderne tehnologije i načine upravljanja nasadima, a ostvarivanjem partnerstva s tehnološkim tvrtkama iz područja poljoprivrede, osigurat će im se pristup modernim laboratorijima i inovativnim načinima proizvodnje. Organizirat će se i edukacije o mogućnostima povezivanja poljoprivrednika, poljoprivrednih organizacija i lokalne samouprave.

Strateški cilj 3., Mjere usmjerene ostvarenju strateškog cilja 3. Pametno i održivo upravljanje prirodnim, kulturnim i infrastrukturnim resursima

Specifični cilj: 3.1. Uspostava pametne komunalne i prometne infrastrukture

Mjera: 3.1.1. Učinkovito gospodarenje otpadom

Aktivnosti:

1. Unapređenje sustava gospodarenja otpadom

Pristupiti sanaciji odlagališta „Šćeće“ što uključuje: izradu projektne dokumentacije, ishodenje građevinske dozvole i drugih potrebnih suglasnosti te rješavanje imovinskopravnih odnosa na dijelovima zemljišta koja ulaze u obuhvat odlagališta.

Dodatno ojačati kapacitet za odvojeno prikupljanje otpada te stvoriti kapacitete za dugotrajno infrastrukturno uređeno reciklažno dvorište s dovoljnim kapacitetima na prostoru Radne zone “Ravno”. Pristupiti kupovini vozila za prikupljanje specijaliziranih vrsta otpada i gradskog plovila za prikupljanje otpada na Biševu, obzirom na sve veći broj posjetitelja nastavno na provedbu projekta posjetiteljskog centra.

2. Edukacija stanovništva i posjetitelja

Radit će se kontinuirano na edukaciji stanovnika vezano uz odvajanje otpada odnosno potrebi za recikliranjem. Na zornim primjerima pokazat će se važnost pravilnog odvajanja i recikliranja kao i sve koristi koje dolaze od takvih postupaka.

Mjera: 3.1.2. Održiv sustav vodoopskrbe i odvodnje

Aktivnosti:

1. Podizanje razine kvalitete sustava vodoopskrbe

Pristupit rješavanju problema odnosno unapređenju sustava vodoopskrbe kroz:

- dogradnju vodovodne mreže i obnove njezinih kritičnih dijelova;
- povećanje spremnosti na redukcije obnavljanjem tri zapuštene javne cisterne za vodu na širem području Komiže i njihovo stavljanje u funkciju kako bi se u ljetnim mjesecima zadovoljile višestruke potrebe za vodom;
- ugradnju pročišćivača vode na području Biševa odnosno gradnja desalinizatora za otok Biševo koji nema vlastitu vodovodnu mrežu i kojim bi se riješilo pitanje vodoopskrbe stanovnika i drugih subjekata na otoku;
- pronalazak novih izvora pitke vode i istraživanje alternativnih izvora crpljenja odnosno izrada hidrogeološke studije za dvije nove bušotine koje bi se potom stavile u probni rad;
- integraciju manjih solarnih elektrana na vodocrpilištu;
- potencijalno povezivanje s kopnenim vodovodom odnosno poduzimanju pripreme radnje oko istraživanja isplativosti investicije.

2. Poboljšanje sustava odvodnje

Raditi na optimizaciji sustava odvodnje kroz:

- unapređenje sustava za pročišćavanje otpadnih voda, naročito provedbom projekta uređenja oborinske kanalizacije područja grada odnosno izgradnje sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda grada Komiže;
- Izgradnja odvojenih kanalizacijskih sustava za naselja u okviru teritorija grada Komiže;
- Kupovina vozila za pražnjenje septičkih jama

3. Unaprjeđenje senzoričke

Sustav nadzora vodnih resursa će se kontinuirano optimizirati uvođenjem tehnologija koje će pomoći u pravovremenom otkrivanju kvarova te prikupljanju podataka, kako bi se uveo kvalitetniji nadzor nad radom sustava i efikasnije upravljanje odnosno dugoročno smanjili gubitci unutar sustava.

4. Edukacija korisnika sustava

Iznimno je bitno raditi na kontinuiranoj edukaciji stanovnika/korisnika sustava vodoopskrbe i odvodnje, kako bi se prevenirale negativne posljedice i racionalno koristili resursi, te na taj način koristilo sustav na održivim temeljima. U tom kontekstu potrebno je provoditi edukativne kampanje koje će educirati korisnike.

Mjera: 3.1.3. Efikasan elektroenergetski sustav

Aktivnosti:

1. Uvođenje pametne rasvjete

Ova aktivnost odnosi se na unaprjeđenje sustava javne rasvjete (ili zamjene preostale rasvjetne infrastrukture) sa senzornom rasvjetom. Pametna rasvjeta detekcijom pokreta omogućuje učinkovito korištenje energije odnosno rad i intenzitet rasvjetnih tijela ovisno o stvarnim potrebama lokacije i korisnika.

Mjera: 3.1.4. Unaprjeđenje prometnog sustava

Aktivnost:

1. Nabavka električnih bicikala i uspostava bike sharing sustava uz pripadajuću infrastrukturu (Komiža)

Kako bi se smanjio negativan utjecaj na okoliš, a usporedno potaklo građane i posjetitelje na aktivan život sukladno trendu vožnje bicikla, uvest će se sustav javnih električnih bicikala sa svrhom jačanja sustava javnog prijevoza, obogaćivanja turističke ponude, smanjenja korištenja automobila u prometu za manje tranzicije te utjecaja na održivi razvoj Grada

2. Nabavka električnih bicikla i quadova (Biševo)

Električni bicikli i quadovi za potrebe posjetitelja otoka Biševa, poglavito Centra za posjetitelje Modra špilja - Biševo.

3. Postavljanje električnih punionica (Komiža i Biševo)

Sukladno novim trendovima korištenja motornih vozila koja imaju minimalan negativan utjecaj na okoliš, a u svrhu poticanja građana i posjetitelja na korištenje istih, na dvije lokacije u Komiži i jednoj na Biševu postaviti će se e-punionice za punjenje električnih vozila opremljene sa po dva parkirna mjesta od kojih svako ima svoj priključak za punjenje.

4. Uvođenje sustava pametnih bova

Sa svrhom sigurnosti, pružanja informacija i upravljanja morskim prometom implementirat će se sustav pametnih bova koje će prvenstveno služiti za mjerenje i distribuciju podataka o dinamici mora i njegovoj temperaturi u stvarnom vremenu te pružanja pomoći pri navigaciji u uvjetima slabim za priobalno područje. Ovakvi podaci korisni su za predviđanje utjecaja olujnog vremena na navigaciju, upravljanje u kriznim uvjetima te zaštitu određenog obalnog pojasa od ekološkog ili fizičkog narušavanja.

5. Uređenje temeljne prometne infrastrukture

Na području grada, a prema utvrđenim potrebama, radit će se na unaprjeđenju postojeće i razvoju nove prometne infrastrukture za:

- Cestovni promet:
- Vodni promet:

6. Uspostava i postavljanje video nadzora gradske rive

S ciljem podizanja razine sigurnosti na području grada Komiže, ali i zaštite kulturnih i prirodnih dobara Grad planira uvesti sustav video nadzora gradske rive. Uspostavljanjem takvog sustava omogućit će se poboljšan nadzor stanja na rivi, ali i kvalitetnije reakcije komunalnih gradskih službi na sve eventualne izazove.

Mjera: 3.1.5. Upravljanje infrastrukturom u javnom vlasništvu

Aktivnosti:

1. Uređenje postojećih građevina i nabava opreme

Grad Komiža u svojem vlasništvu ili pod upravljanjem ima čitav niz infrastrukturnih objekata u koje je potrebno kontinuirano ulagati. U svrhu učinkovitog upravljanja objektima u vlasništvu, potrebno je pristupiti izradi registra nekretnina, s potencijalnim objavljivanjem registra u obliku GIS baze podataka, kako bi se na transparentan način pokazalo koja je namjena određene infrastrukture, njen plan obnavljanja, odnosno plan upravljanja.

2. Ulaganja u brownfield infrastrukturu

Grad Komiža u vlasništvu je određenog broja infrastrukturnih objekata koje su zapuštene (većinom bivše vojno vlasništvo). Projekti revitalizacije brownfield lokacija odnose se na obnovu područja,

zemljišta, nekretnine ili građevine koje su neadekvatno korištene, zapuštene ili napuštene, pri čemu iste predstavljaju vrijedan prostorni resurs unutar područja grada koji se može prenamijeniti i urediti za potrebe stanovništva ili ekonomske isplative investicije. U tom kontekstu, potrebno je raditi na pripremi projektno – tehničke i investicijske dokumentacije (prostorno planske aktivnosti u vezi s obnovom brownfield lokacija) te konačno na samoj obnovi brownfield lokacije, što može uključivati uklanjanje građevine ili njezina dijela, rekonstrukciju građevine, zamjensku gradnju i novu gradnju, odnosno izvedbu građevinskih i drugih radova na brownfield lokaciji u skladu s prostornim planovima, projektnom dokumentacijom i željenom budućom namjenom lokacije.

Specifični cilj: 3.2. Sustavno upravljanje prirodnim i kulturnim resursima

Mjera: 3.2.1. Unaprjeđenje i digitalizacija kulturnih resursa

Aktivnosti:

1. Digitalizacija kulturnog sadržaja i baštine

Potrebno je realizirati arheološki park na otoku Palagruži (Diomedov otok) gdje se nalaze bogata arheološka nalazišta na središnjem dijelu otoka - Salamandriji te prezentirati pomoću digitalnih tehnologija. Digitalizirati ribarski muzej odnosno ribarsku zbirku - počevši od izrade kvalitetne web stranice muzeja, do stvaranja digitalne replike falkuše, 3D prikaza, koji se može komercijalizirati na način da se pomoću 3D printera napravi slagalica (3D slagalica) falkuše kao svojevrsni moderni suvenir. Komiže te prezentacija ribarske zbirke u Spomen domu.

Promovirati suhozidnu gradnju, kao specifikuma otoka Visa, odnosno prilagoditi sadržaj posjetiteljima na nov i zanimljiv način, kroz korištenje AR tehnologije i dizajniranih predložaka - kao dobar primjer može poslužiti projekt "suhozida Hvara"

2. Raspisivanje natječaja za suradnju

Grad može izravno doprinijeti kreaciji kulturnih sadržaja na način da na godišnjoj razini raspisuje natječaje za udruge i ustanove u kulturi koje će imati određeno vrijeme za stvaranje kulturnih manifestacija kako bi obogatile kulturnu ponudu. Fokus bi trebao biti stavljen na stvaranje sadržaja izvan sezone za sve dobne skupine. Navedene manifestacije mogu biti cjelodnevnog oblika te uključivati obvezu dovođenja partnerskih organizacija koje nisu s otoka kako bi se osigurala kulturna razmjena i raznolikost.

3. Nastavak implementacije koncepta Eko muzeja

Ekomuzej Komiža postat će dinamičan proces kojim komiška zajednica čuva, interpretira i upravlja svojom ukupnom baštinom, pa je potrebno nastaviti s uređenjem i opremanje Interpretacijskog centra. Uz interpretacijski centar, potrebno je u djelo provesti zamišljene tematske staze prema izvornom projektu uz dodatno uvođenje digitalnih dimenzije u interpretaciji.

4. Kulturna razmjena

Naslanjajući se na natječaj grada za kulturne manifestacije, ova aktivnost usmjerena je dovođenju gostujućih umjetnika - domaćih i stranih, naročito onih koji se bave kreativnim kulturnim industrijama.

5. Promocija nematerijalne kulturne baštine

Grad Komiža ima izrazito jaku nematerijalnu kulturnu baštinu u vidu raznih tradicionalnih manifestacija odnosno specifičnih tradicija proizašlih iz bogate povijesti grada. U tom kontekstu potrebno je kroz suradnju sa stanovnicima i posjetiteljima održavati tradiciju takve baštine. To se odnosi primjerice na zaštitu i očuvanje jezika, dijalekta i govora ali i na prenošenje vještine brodogradnje (s naglaskom na obnovu i održavanje falkuša) te na kontinuirano obilježavanje određenih dana u godini (npr. svetkovina s. Mikule) te održavanje drugih manifestacija (npr. Rota Palagružona i Dani Rogača). Navedeno je potrebno ostvariti kroz suradnju s lokalnim udrugama i ustanovama u kulturi te obrazovnim sektorom.

Mjera: 3.2.2. Pametno upravljanje prirodnim resursima

Aktivnosti:

1. Organizacijsko i infrastrukturno unapređenje upravljanjem prirodnim posebnostima:

Potrebno je razmotriti mogućnost preregistracije odnosno promjene pravnog oblika organizacije koja upravlja Geoparkom, na način da ona bude transparentnija i bolje uređena (primjerice javna ustanova), nastaviti i ojačati suradnju s JU More i krš koja zakonski upravlja zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Splitsko-dalmatinske županije. Obzirom na izrazitu zaštitu prirodnih posebnosti, potrebno je izraditi sustavan plan upravljanja prirodnim dobrima na razini otoka u suradnji s gradom Visom, MINGOR-om i JU kako bi se donio dugoročni strateški dokument upravljanja svim lokacijama. Izraditi hidrološke karte i karte geohazarda rizičnih područja.

2. Edukacija lokalne zajednice

Potrebno je dodatno raditi na prenošenju znanja i informacija lokalnoj zajednici i prirodnim posebnostima na području grada Komize.

3. Korištenje digitalnih alata

Očuvanje i upravljanje prirodnim posebnostima mijenja se pod utjecajem digitalne tehnologije i novih mogućnosti koje ona nudi, te je za učinkovito upravljanje nužno prihvatiti nova rješenja.

6. INDIKATIVNI FINACIJSKI OKVIR ZA PROVEDBU MJERA, AKTIVNOSTI I PROJEKATA

U okviru mjera su aktivnosti kroz koje će Grad Komiza pratiti uspješnost vlastitog strateškog planiranja te provedenih ciljeva i rezultata Provedbenog programa. Svaka od aktivnosti mjerit će se kroz definirane pokazatelje rezultata te utvrđene polazišne i ciljne vrijednosti za određeni pokazatelj rezultata. Uz to, važan element strateškog planiranja je i strateško planiranje proračunskih sredstava koja su potrebna za realizaciju mjera, aktivnosti i projekata. Shodno tome, strateški okvir Provedbenog programa obuhvaća poveznicu s proračunom Grada. Detaljan pregled mjera i aktivnosti zajedno sa akcijskim i financijskim planom nalazi se u PRILOGU Provedbenog programa.

1. Uređenje naselja i stanovanje

Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021.	Ciljna vrijednost 2025.	Stavka u proračunu
1.1. unapređivanje dostupnosti i kvalitete stanovanja	broj novoizgrađenih dječjih igrališta	1	2	Program: 1011, Građenje komunalne infrastrukture
1.2. uređenje i opremanje s ciljem unapređivanja uvjeta za život u naseljima	Uređenje javnih površina koje nisu namijenjene za promet vozila	1	3	Program: 1011, Građenje komunalne infrastrukture
1.3. uređenje zelenih javnih površina i ulaganje u razvoj zelene infrastrukture u urbanim područjima	m ² adekvatno uređenih zelenih javnih površina	1000 m ²	1500 m ²	Program: 1009, Održavanje komunalne infrastrukture

POTENCIJALNI PROJEKTI KOJI ĆE SE PROVODITI U MANDATNOM RAZDOBLJU 2021-2025.

- Uređenje dječjeg igrališta
- Uređenje Ribarske ulice,
- Uređenje Trga Gospe od 7 žalosti
- Uređenje gradskih parkova

2. Prostorno i urbanističko planiranje

Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021.	Ciljna vrijednost 2025.	Stavka u proračunu
2.1. aktivnosti vezane za prostorno planiranje	pokrivenost područja samoupravne jedinice prostornim planom	80%	90%	NP
	Izrada prostornoplanske dokumentacije nižeg reda	5	8	Program 1012 Prostornoplanska dokumentacija

POTENCIJALNI PROJEKTI KOJI ĆE SE PROVODITI U MANDATNOM RAZDOBLJU 2021-2025.

- Izrada UPU Kamenice
- Izrada Izmjena i dopuna UPU naselja Komiža
- Izrada Izmjena i dopuna PPU Grada Komiže
- Izrada idejnog urbanističkog rješenja gradski projekt „B“
- Izrada maritimnog urbanističkog koncepta uređenja i razvoja obalnog pojasa komiške uvala

3. Komunalno gospodarstvo

Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021.	Ciljna vrijednost 2025.	Stavka u proračunu
3.1. održavanje javnih površina	održavane javne površine u m ²	1000 m ²	1200 m ²	Program: 1009, Održavanje komunalne infrastrukture
3.2. razvoj i unapređenje različitih infrastrukturnih sustava	km novoizgrađene i rekonstruirane vodovodne infrastrukture	85	90	Program: 1011, Građenje komunalne infrastrukture
	km novoizgrađene i rekonstruirane infrastrukture odvodnje	11	14	
3.3. unapređenje javnih površina kroz ulaganje u infrastrukturu	broj novih energetske efikasne rasvjetnih tijela	260	300	Program: 1011, Građenje komunalne infrastrukture
	udio naseljenih dijelova pokrivenih javnom rasvjetom	90%	100%	

POTENCIJALNI PROJEKTI KOJI ĆE SE PROVODITI U MANDATNOM RAZDOBLJU 2021-2025.

- Dogradnja vodovodne mreže i obnove njezinih kritičnih dijelova
- Stavljanje u probni rad dvije bušotine pitke vode
- Dogradnja kanalizacijskog sustava Komiže
- Izgradnja javne rasvjete
- Uređenje sportskog igrališta
- Geopark - tematska staza

4. Odgoj i obrazovanje

Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021.	Ciljna vrijednost 2025.	Stavka u proračunu
4.3. Subvencije i stipendije u obrazovanju	broj studenata i učenika koji primaju stipendije	24	30	Program 1016 Socijalna skrb
	Broj učenika koji ostvaruju pomoć za kupnju udžbenika	5	10	
	Broj učenika koji ostvaruju pomoć za kupnju radnih bilježnica	72	80	

POTENCIJALNI PROJEKTI KOJI ĆE SE PROVODITI U MANDATNOM RAZDOBLJU 2021-2025.

- Stipendiranje deficitarnih zanimanja
- Suradnja s visokim učilištima

5. Briga o djeci

Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021.	Ciljna vrijednost 2025.	Stavka u proračunu
5.1. Redovna djelatnost vrtića	ukupan broj upisane djece	42	50	Program: 1018, Predškolski odgoj i obrazovanje
	Broj zaposlenih djelatnika	7	10	
5.2. unapređenje uvjeta za predškolski odgoj i obrazovanje	Broj rekonstruiranih objekata predškolskog odgoja i obrazovanja	1	1	NP

POTENCIJALNI PROJEKTI KOJI ĆE SE PROVODITI U MANDATNOM RAZDOBLJU 2021-2025.

- Izgradnja dječjeg igrališta i dječjeg parka

6. Socijalna skrb

Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021.	Ciljna vrijednost 2025.	Stavka u proračunu
6.1. aktivnosti vezane za pružanje socijalne skrbi osjetljivim skupinama	Broj korisnika programa „Pomoć u kući“	23	25	Program: 1020, Pomoć u kući i dnevne aktivnosti
6.2. dodjela subvencija, pomoći i donacija	Broj korisnika jednokratne novčane pomoći	7	7	Program: 1016, Socijalna skrb
	Broj korisnika pomoći za podmirenje troškova stanovanja	0	5	
	Broj korisnika naknade za troškove boravka djece u vrtiću	0	1	
	Broj korisnika pomoći za ogrijev	23	23	

7. Kultura, tjelesna kultura i sport

Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021.	Ciljna vrijednost 2025.	Stavka u proračunu
7.1. ulaganja u zaštitu kulturne baštine te očuvanje i promociju kulturnih i povijesnih vrijednosti	broj obnovljenih objekata kulturne baštine/kulturno-povijesnih spomenika	1	4	Program: 1014, Gradnja, održavanje i opremanje kulturnih gradskih objekata
7.2. promicanje kulture i kulturnih sadržaja	broj organiziranih kulturnih manifestacija i događaja promicanja kulture	6	6	Program: 1015, Promicanje kulture, rekreacije i sporta
	Programi i projekti za opće dobro koje provode udruge iz područja kulture	6	15	
7.3. unaprjeđenje dostupnosti sportsko rekreacijskih sadržaja	broj uređenih javnih sportskih terena/igrališta	1	1	NP

POTENCIJALNI PROJEKTI KOJI ĆE SE PROVODITI U MANDATNOM RAZDOBLJU 2021-2025.

- Raspisivanje natječaja za suradnju
- Adaptacija gradske knjižnice uz nabavu nove opreme
- Restauracija nepokretnih kulturnih dobara (nastavak ulaganja na palaču Zanchi)
- Digitalizacija kulturnog sadržaja i baštine
- Interpretacijski centar „Terra Marique“
- Promocija nematerijalne kulturne baštine
- Ribarska zbirka
- Multimedijско opremanje KC Ivan Vitić
- Kulturna razmjena
- Uređenje sportskog centra

8. Zaštita i unapređenje prirodnog okoliša

Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021.	Ciljna vrijednost 2025.	Stavka u proračunu
8.1. uspostava cjelovitog sustava za održivo gospodarenje otpadom	količina odvojeno prikupljenog otpada (t)	0,5	3	NP
	količina miješanog komunalnog otpada odloženog na odlagalište (t)	554	450	
8.2. izgradnja građevina za gospodarenje otpadom	Broj reciklažnih dvorišta	1	2	Program: 1011, Građenje komunalne infrastrukture
	Broj eko otoka	22	25	Program: 1008, Razvoj komunalne infrastrukture
8.3. energetska obnova objekata	Broj energetski obnovljenih objekata	2	4	NP
8.4. sanacija odlagališta	Broj saniranih odlagališta	0	1	Program: 1010, Sanacija i zatvaranje gradskog deponija "Šćeće"

POTENCIJALNI PROJEKTI KOJI ĆE SE PROVODITI U MANDATNOM RAZDOBLJU 2021-2025.

- Izgradnja reciklažnog dvorišta u radnoj zoni Ravno
- Sanacija odlagališta „Šćeće“
- Energetska obnova boćarske dvorane, vatrogasnog doma, objekata u vojarni Rogачi
- Nabavka spremnika za odvojeno prikupljanje otpada
- Nabavka vozila za selektivno prikupljanje otpadom
- Nabavka električnih bicikli
- Edukacija stanovništva i posjetitelja

9. Protupožarna i civilna zaštita

Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021.	Ciljna vrijednost 2025.	Stavka u proračunu
9.1. poboljšanje opremljenosti i kapaciteta protupožarnih snaga	Broj nabavljenih vatrogasnih vozila	1	1	Program: 1006, Protupožarna i civilna zaštita
9.2. poboljšanje i unapređenje sustava operativnih snaga civilne zaštite	broj opremljenih/izgrađenih centara (HGSS)	0	1	NP
9.3. organizacija i redovan rad sustava zaštite i spašavanja na području samoupravne jedinice	ukupan broj članova civilne zaštite na području JLP(R)S	10	10	Program: 1006, Protupožarna i civilna zaštita

POTENCIJALNI PROJEKTI KOJI ĆE SE PROVODITI U MANDATNOM RAZDOBLJU 2021-2025.

- Nabava vatrogasne cisterne za DVD Komiža

10. Promet i održavanje javnih prometnica

Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021.	Ciljna vrijednost 2025.	Stavka u proračunu
10.1. Unaprjeđenje i razvoj biciklističko-pješačke infrastrukture	km novih biciklističkih staza	0	10	Program: 1011, Građenje komunalne infrastrukture
10.2. Razvoj lokalne prometne mreže	kilometri asfaltiranih prometnica u punoj širini kolnika	7	10	Program: 1011, Građenje komunalne infrastrukture
10.3. poticanje korištenja ekološki prihvatljivih izvora energije u prometu	broj izgrađenih punionica za električna vozila	1	2	NP
10.4. Razvoj i poboljšanje uvjeta za siguran promet	broj novoizgrađenih parkirališnih mjesta	100	150	NP
10.5. Poboljšanje sustava javnog prijevoza	broj novoizgrađenih autobusnih stajališta	1	3	NP
10.06. Razvoj pomorske infrastrukture	Broj sidrišta	3	5	NP

POTENCIJALNI PROJEKTI KOJI ĆE SE PROVODITI U MANDATNOM RAZDOBLJU 2021-2025.

- Uređenje i opremanje biciklističkih staza
- Uređenje kolno-pješačke ulice „Draga“
- Uređenje nerazvrstanih cesta na području grada
- Izgradnja prometnice unutar radne zone Ravno
- Izgradnja pristupne prometnice radne zone Ravno
- Postavljanje električnih punionica (Komiža i Biševo)
- Uređenje parkirališta
- Uređenje autobusnih stajališta
- Uređenje privežišta

11. Gospodarski razvoj

Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021.	Ciljna vrijednost 2025.	Stavka u proračunu
11.1. unaprjeđenje poduzetničkog okruženja	ukupan broj obrtnika	115	130	NP
11.2. Subvencije poduzetnicima i obrtnicima	broj dodijeljenih potpora poduzetnicima i obrtnicima - godišnje	0	10	Program: 1005, Poticanje razvoja gospodarstva
11.3. poboljšanje infrastrukturnih uvjeta u postojećim radnim zonama	m2 novoizgrađene/ rekonstruirane poduzetničke infrastrukture u radnoj zoni Ravno	0	10000	Program: 1011, Građenje komunalne infrastrukture

	broj poduzeća koja posluju u Radnoj zoni Ravno	0	3	NP

POTENCIJALNI PROJEKTI KOJI ĆE SE PROVODITI U MANDATNOM RAZDOBLJU 2021-2025.

- Program razvoja i poticanja poduzetništva
- Izrada strateškog dokumenta usmjerenog razvoju poljoprivrede i ribarstva
- Izrada strateškog dokumenta usmjerenog razvoju turizma
- Brendiranje destinacije i proizvoda
- Izgradnja poslovno-servisne građevine u dijelu radne zone Ravno
- Izgradnja ribarske luke

12. Lokalna uprava i administracija

Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021.	Ciljna vrijednost 2025.	Stavka u proračunu
12.1. aktivnosti vezane za redovnu djelatnost - pravno normativni poslovi	Opći akti	15	60	NP
12.2. unaprjeđenje sustava strateškog planiranja	Broj novih strateških akata	1	4	NP
12.3. Učinkovito upravljanje javnim prostorom i imovinom	Udio poslovnih prostora u vlasništvu JLS u zakupu	11	15	NP
12.4. priprema projekata za sufinanciranje sredstvima ESI fondova	broj projekata JLP(R)S kojima je odobreno sufinanciranje sredstvima ESI fondova	8	15	NP

POTENCIJALNI PROJEKTI KOJI ĆE SE PROVODITI U MANDATNOM RAZDOBLJU 2021-2025.

- Redizajn službene mrežne stranice grada i društvenih mreža
- Ploča (platforma za informiranje građana – digitalni displej)
- Digitalizacija gradske uprave uspostavljanjem Smart City platforme

13. Zaustavljanje iseljavanja i poticanje nataliteta

Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021.	Ciljna vrijednost 2025.	Stavka u proračunu
14.1. Poticanje nataliteta	broj dodijeljenih potpora za novorođenu djecu	7	40	Program: 1016, Socijalna skrb
14.2. zaustavljanje iseljavanja mladih	Broj dodijeljenih stipendija učenicima i studentima	20	80	Program: 1016, Socijalna skrb

POTENCIJALNI PROJEKTI KOJI ĆE SE PROVODITI U MANDATNOM RAZDOBLJU 2021-2025.

- Stipendiranje deficitarnih zanimanja
- Podrška i privlačenje mladih za ostanak i osnivanje obitelji
- Ostvarivanje suradnje s visokim učilištima
- Društveno poticana stanogradnja

7. PRAĆENJE, IZVJEŠTAVANJE I VREDNOVANJE STRATEŠKIH AKATA

Praćenje i izvještavanje o provedbi akta strateškog planiranja od značaja za jedinice lokalne samouprave sastavni je dio procesa strateškog planiranja i definirano je Pravilnikom o Strateškom planiranju. Praćenje provedbe akata strateškog planiranja obuhvaća proces prikupljanja, analize i usporedbe pokazatelja kojima se sustavno prati uspješnost provedbe mjera akta strateškog planiranja. Izvještavanje o provedbi akta strateškog planiranja proces je pružanja pravovremenih i relevantnih informacija ključnim nositeljima strateškog planiranja na razini JLS te široj javnosti o statusu provedbe strateškog akta.

Praćenje i izvještavanje

Za provedbu ovoga Provedbenog programa te za praćenje i izvještavanje o provedbi nadležan je Grad Komiža na čelu s gradonačelnicom kao odgovornom osobom. Grad Komiža koordinira procesom koji za cilj ima provedbu mjera usmjerenih dostizanju strateških ciljeva te ispunjenju vizije. Gradonačelnica je odgovoran za redovno izvještavanje o provedbi Provedbenog programa i uspješnosti zadanih ciljeva. Na godišnjoj osnovi, krajem svake kalendarske godine, a najkasnije do 20. prosinca revidirat će se Provedbeni program Grada Komiže. Praćenje provedbe odvija se tako da odgovorna osoba priprema godišnja izvješća o provedbi. Gradsko vijeće zaprima i odobrava godišnja izvješća te daje preporuke za unaprjeđenje izvršavanja.

Ciljevi praćenja i izvještavanja su sljedeći:

- sustavno praćenje uspješnosti provedbe mjera akta strateškog planiranja
- učinkovito upravljanje provedbom akta strateškog planiranja i kontinuirano unapređivanje javne politike korištenjem rezultata praćenja i izvješćivanja
- pružanje pravovremenih i relevantnih osnova donositeljima odluka prilikom određivanja prioriteta razvojne politike, donošenja odluka na razini strateškog planiranja i revizije akta strateškog planiranja kroz analizu učinka, ishoda i rezultata provedenih mjera
- utvrđivanje nenamjernih pozitivnih i negativnih posljedica provedbe akta strateškog planiranja
- povezivanje politike, programa, prioriteta, mjera i razvojnih projekata
- osiguranje transparentnosti i odgovornosti za korištenje javnih sredstava i izvještavanje javnosti o učincima potrošnje javnih sredstava.

Rokovi i postupci praćenja i izvještavanja o provedbi Provedbenog programa JLS-a propisani su Pravilnikom o SP-u.

Vrsta izvješća	Ciklus	Obveznik izrade izvješća	Kome se podnosi:	Rok za izvješće:
Provedbeni program Grada Komiže za razdoblje 2021-2025. godine	Polugodišnje	Regionalni koordinator;	Predstavničko tijelo;	do 31. srpnja tekuće godine (za tekuću godinu);
		Lokalni koordinator	Koordinacijsko tijelo	do 31. siječnja tekuće godine (za prethodnu godinu)

Proces praćenja i izvještavanja uključuje sljedeće korake u cilju provedbe praćenja i izvještavanja o strateškom planiranju:

1. Uspostava institucionalnog okvira za praćenje uspješnosti provedbe
2. Identifikacija zahtjeva praćenja
3. Uspostava mreže osoba za praćenje
4. Izvještavanje o rezultatima; identifikacija mogućih problema
5. Pokretanje preventivnih mjera rješavanja problema
6. Ispunjavanje službenih zahtjeva izvješćivanja

Vrednovanje akata strateškog planiranja

Postupak vrednovanja akta strateškoga planiranja neovisna je usporedba i ocjena očekivanih i ostvarenih rezultata, ishoda i učinka provedbe Provedbenog programa. Pravilnikom o strateškom planiranju definirana je obveza vrednovanja akata strateškog planiranja samo za srednjoročne i dugoročne akte. Prema tome, obveza vrednovanja Provedbenog programa nije definirana Zakonom o strateškom planiranju, ali ukoliko se ukaže potreba za provedbom istog za daljnje formiranje javnih politika, a sukladno financijskim mogućnostima Grada, vrednovanje će se provesti prema niže navedenoj metodologiji.

NAZIV PROJEKTA	PROCIJENJENA VRIJEDNOST (u HRK)	PREDVIDENI IZVOR FINANCIRANJA	Proračun 2022.	Projekcije proračuna 2023.	Projekcije proračuna 2024.	Projekcije proračuna 2025.
Sanacija i zatvaranje gradskog deponija „Šćeće“	12.165.239,00	Proračun Grada Komiže EU sredstva	165.239,00	2.000.000,00	10.000.000,00	--
Uređenje nerazvrstanih cesta na području grada	1.000.000,00	Proračun Grada Komiže Proračun Splitsko-dalmatinske županije (SDŽ)	400.000,00	200.000,00	200.000,00	200.000,00
Kolno pješačka ulica Draga	50.000,00	Proračun Grada Komiže	50.000,00	--	--	--
Izgradnja javne rasvjete	325.000,00	Proračun Grada Komiže	85.000,00	80.000,00	80.000,00	80.000,00
Geopark – tematske staze	580.000,00	EU sredstva i Proračun Grada Komiže	580.000,00	--	--	--
Dogradnja vodovodne mreže i obnova kritičnih dijelova	1.500.000,00	Proračun Grada Komiže Hrvatske vode	300.000,00	400.000,00	400.000,00	400.000,00
Dogradnja kanalizacijskog sustava Komiže	2.400.000,00	Proračun Grada Komiže Državni proračun	1.200.000,00	800.000,00	400.000,00	--
Reciklažno dvorište u radnoj zoni Ravno	2.500.000,00	Proračun Grada Komiže Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost	1.000.000,00	500.000,00	500.000,00	500.000,00
Poslovno servisna građevina u radnoj zoni Ravno	2.500.000,00	Proračun Grada Komiže Državni proračun	500.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	--
Uređenje dječjeg vrtića	10.232.402,00	Proračun Grada Komiže EU sredstva	200.000,00	--	--	--
Prometnica u radnoj zoni Ravno	1.000.000,00	Proračun Grada Komiže Državni proračun Proračun SDŽ	500.000,00	500.000,00	--	--
Pristupna prometnica radnoj zoni Ravno	1.000.000,00	Proračun Grada Komiže Državni proračun, SDŽ	500.000,00	500.000,00	--	--

NAZIV PROJEKTA	PROCIJENJENA VRIJEDNOST (u HRK)	PREDVIDENI IZVOR FINANCIRANJA	Proračun 2022.	Projekcije proračuna 2023.	Projekcije proračuna 2024.	Projekcije proračuna 2025.
Izrada i donošenje UPU Kamenice	158.250,00	Proračun Grada Komiže	158.250,00	--	--	--
Izrada i donošenje Izmjena i dopuna PPU Grada Komiže	65.000,00	Proračun Grada Komiže Proračun SDŽ	65.000,00	--	--	--
Izrada i donošenje Izmjena i dopuna UPU naselja Komiža	150.000,00	Proračun Grada Komiže	150.000,00	--	--	--
Izrada idejnog urbanističkog rješenja „Gradski projekt B“	300.000,00	Proračun Grada Komiže	300.000,00	--	--	--
Izrada maritimnog urbanističkog koncepta uređenja i razvoja obalnog pojasa komiške uvale	69.900,00	Proračun Grada Komiže Proračun SDŽ	69.900,00	--	--	--
Centar za posjetitelje Modra špilja Biševo	27.130.650,97	Proračun Grada Komiže EU sredstva Državni proračun Proračun SDŽ	8.282.684,00	--	--	--
Interpretacijski centar „Terra Marique“	300.000,00	Proračun Grada Komiže EU sredstva	300.000,00	7.000.000,00	--	--
Dodatna ulaganja na Palači Zanchi	3.180.000,00	Proračun Grada Komiže Državni proračun	150.000,00	300.000,00	300.000,00	300.000,00
Uređenje Trga Gospe od sedam žalosti	600.000,00	Proračun Grada Komiže	--	500.000,00	100.000,00	--
Uređenje Ribarske ulice	4.500.000,00	Proračun Grada Komiže Državni proračun	--	2.000.000,00	1.500.000,00	1.000.000,00
Uređenje sportskog igrališta	200.000,00	Proračun Grada Komiže	200.000,00	--	--	--

NAZIV PROJEKTA	PROCIJENJENA VRIJEDNOST (u HRK)	PREDVIDENI IZVOR FINANCIRANJA	Proračun 2022.	Projekcije proračuna 2023.	Projekcije proračuna 2024.	Projekcije proračuna 2025.
Nabava vatrogasne cisterne za DVD Komiža	2.227.265,04	Proračun Grada Komiže	447.504,00	447.504,00	215.548,00	--
Nabava spremnika za odvojeno prikupljanje otpadom	230.000,00	Proračun Grada Komiže Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost	230.000,00	--	--	--
Uređenje i opremanje biciklističkih staza	800.000,00	Proračun Grada Komiže	--	400.000,00	400.000,00	--
Nabava električnih bicikli	40.000,00	Proračun Grada Komiže EU sredstva	--	40.000,00	--	--
Redizajn službene web stranice Grada	30.000,00	Proračun Grada Komiže	30.000,00	--	--	--
Edukacije građana o gospodarenju otpadom	40.000,00	Proračun Grada Komiže	10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00